gemeente Twenterand

Bestuursrapportage (Berap) 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 4

Inleiding Bestuursrapportage 2023 5

Programma Sociaal Domein 7
- Doelenboom Sociale Zaken 8
- Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning 11
- Doelenboom Gezondheidszorg 15
- Doelenboom Onderwijs 17
- Doelenboom Jeugd 19
- Verklaring verschillen programma Sociaal Domein 22

Programma Ruimte 23
- Doelenboom Openbare orde en veiligheid 24
- Doelenboom Openbare ruimte en verkeer 25
- Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH 27
- Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH 29
- Verklaring verschillen programma Ruimte 31

Programma Economie en vrijetijdsbesteding 32
- Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme 33
- Doelenboom Economie en werkgelegenheid 35
- Doelenboom Sport 37
- Verklaring verschillen programma Economie en Vrije tijdsbesteding 39

Bedrijfsvoering 40
- Dienstverlening 41
- Bedrijfsvoering Twenterand 42
- Verklaring verschillen Bedrijfsvoering 43

Projecten 44

Grondbedrijf 45

Financiële positie en ontwikkeling 46

Inleiding Bestuursrapportage 2023

Algemeen

Hierbij bieden wij u de bestuursrapportage (hierna: Berap) van 2023 aan. Met de Berap wordt tussentijds verantwoording afgelegd door het college aan de raad over realisatie van de doelstellingen uit de programmabegroting 2023. Per programma wordt gerapporteerd over de relevante afwijkingen. Als er geen afwijking wordt verwacht, wordt er niets vermeld. De verantwoording gaat over de periode van 1 januari tot 1 augustus 2023.
In de Berap wordt daarnaast een financieel overzicht gegeven van de verwachte budgettaire afwijkingen over 2023. Per programma is een financiële verschillenverklaring opgenomen Het hoofdstuk “Financiële positie en ontwikkeling” bevat het financiële rapportagegedeelte van deze Berap.

Realisatie doelstellingen programmabegroting 2023

Over het algemeen kan worden gesteld dat sommige realisaties onder druk staan door dat vacatures moeilijk of soms zelfs niet kunnen worden vervuld. Vooral bij programma Ruimte en programma Economie en vrijetijdsbesteding leidt dit tot concrete vertragingen in de uitvoering.

Programma sociaal domein

In algemene zin loopt de uitvoering op koers. In juli van dit jaar is de Integrale Beleids Nota (IBN) unaniem in uw raad vastgesteld. De IBN zal samen met het veld nader uitgewerkt worden in de Maatschappelijke Agenda (MAG).
In de doelenboom maatschappelijke ondersteuning wordt verslag gedaan van de financiële stand van zaken binnen dit programma. Enerzijds is sprake van (voornamelijk incidentele) voordelen, waarbij ons ingezette beleid succes heeft, anderzijds worden we geconfronteerd met oplopende kosten vanwege (verplichte) reële tarieven Jeugd en Wmo, open einde effecten (WMO begeleiding) en inkoopeffecten (JBJR met name) .

Programma ruimte

De opgaven binnen het ruimtelijk domein zijn groot. Om deze opgaven te kunnen realiseren zijn rijksgelden ontvangen, bijvoorbeeld voor Energiearmoede, Lokale isolatieaanpak en Klimaat- en energiebeleid.
Zoals eerder benoemd staat de realisatie van doelen binnen dit programma onder druk. Enerzijds vanwege de krapte op de arbeidsmarkt, anderzijds verschuift de planning soms ook door externe partijen. Ook adviesbureaus hebben te maken met een tekort aan personeel. Zo hebben we de opdracht voor het schrijven van de nieuwe woonvisie opnieuw uit moeten zetten, omdat de eerste aanbesteding geen inschrijvingen heeft opgeleverd.

Programma economie en vrijetijdsbesteding

Voor dit programma komt het capaciteitsknelpunt met name tot uiting binnen de opgaven voor het landelijk gebied. Om die reden lopen projecten en uitvoering van de visie buitengebied vertraging op. We maken ons sterk voor een cultureel en sportief bloeiend Twenterand vol natuurschoon, dat ook buiten de gemeentegrenzen op de kaart staat. In sommige gevallen gaan deze ambities gepaard met extra kosten, zoals het partnerschap met Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal. Voor verschillende culturele activiteiten zijn subsidies aangevraagd. Deze ontwikkelingen sluiten aan bij de koers van de kadernota 2024.

Bedrijfsvoering

De samenwerking met de gemeente Ommen op het gebied van publieksdiensten verloopt volgens planning. In de tweede helft van dit jaar zal een evaluatie plaatsvinden ten behoeve van het vervolg. De val van het kabinet Rutte IV brengt met zich mee dat er 22 november a.s. Tweede Kamerverkiezingen plaatsvinden, waarvoor extra kosten zullen worden gemaakt.

Financiële toelichting

Deze Berap sluit met een voordeel van € 1.124.203. Dit voordeel wordt grotendeels behaald door incidentele effecten vanuit de meicirculaire. Hierover bent u geïnformeerd per raadsbrief. Wederom is er dus sprake van een voordeel ten opzichte van de begroting. Ook in de voorgaande jaarrekeningen was daarvan sprake. Ook nu moet echter weer worden geconstateerd dat het voornamelijk eenmalige voordelen betreft en er vanuit het Rijk voorlopig nog geen zicht is gegeven op een financiële oplossing voor de jaren 2026 en verder. Ten tijde van het schrijven van deze inleiding blijken er zelfs in Den Haag voorstellen te circuleren om gemeenten verdere ombuigingen en efficiencykortingen op te leggen.
Wij stellen u voor het positieve saldo van deze Berap te storten in de Algemene Risico Reserve. Onderstaand vindt u de grootste voor- en nadelen (€ 60.000 en hoger) waarover in deze Berap wordt gerapporteerd (afwijkingen kleiner dan € 60.000 zijn weer te vinden in de verschillenverklaringen per programma).

Sociaal Domein		
Lagere kosten Participatiebudget	V	€ 300.000
Hogere kosten vervoer (aanbesteding)	N	€ 60.000
WMO Begeleiding, nav onderzoek reële tarieven	N	€ 900.000
Lagere kosten PGB WMO en HO	V	€ 140.000
WMO Huishoudelijk Ondersteuning; lagere kosten	V	€ 100.000
WMO Voorzieningen, lagere kosten rolstoel- en woonvoorz.	V	€ 200.000
Compensatie Voogdij 18+	V	€ 1.800.000
Jeugd; lagere kosten als gevolg van woonplaatsbeginsel	V	€ 250.000
Ruimte		
Extra bijdrage ODT (conform kadernota)	N	€ 100.000
Economie en Vrijetijdsbesteding		
Hogere energielasten bij sportaccommodaties	N	€ 60.000
Bedrijfsvoering		
Algemene uitkering; conform raadsbrief	V	€ 735.000
Kosten extra verkiezingen	N	€ 120.000
Salarissen en sociale lasten, bijstelling conform CAO	N	€ 1.130.000
Kosten externe inhuur juridische advisering	N	€ 60.000
Hoger dividend Twence	V	€ 490.000
Hardware (conform kadernota)	N	€ 165.000

Een toelichting op deze bedragen is bij de betreffende programma's terug te vinden. Per programma is aangegeven of ontwikkelingen leiden tot financiële wijzingingen. Het gaat dan om relevante afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen in de programmabegroting 2023

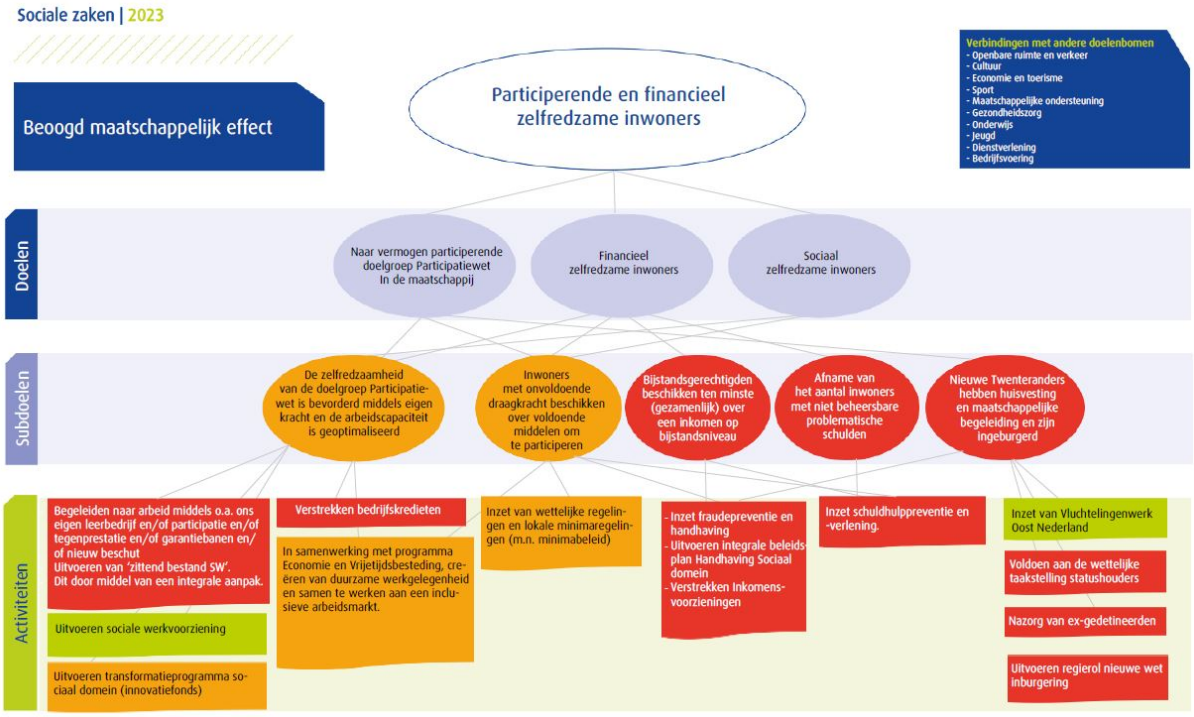
Programma Sociaal Domein

Inleiding

Zorg en ondersteuning, werk en inkomen, (passend) onderwijs en overig preventief beleid met name rond jeugd en gezondheid vormen het hart van het Programma Sociaal Domein. Basis van ons sociaal beleid is dat de inwoners een goede (start)positie krijgen om mee te doen. Alle mogelijkheden (eigen kracht) van inwoners en hun omgeving worden hierbij benut. Waar dat niet lukt worden inwoners hierbij geholpen of ondersteund.
Deze berap sluit volop aan bij de actualiteit van de grote opgaven in het sociaal domein. Denk hierbij aan opgaven als bestaanszekerheid (energie-armoede), opvang van ontheemden en continuïteit van zorg en ondersteuning van onze inwoners.
Beleidsmatig zijn de opgaven verwoord in onze nieuwe Integrale beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026 (IBN), welke in de Raad van 11 juli 2023 unaniem is vastgesteld. Deze nota vormt tevens de uitwerking van het collegeprogramma, waarin het scenario Economisch sterk met een sociaal kloppend hart is uitgewerkt. De IBN zal nader uitgewerkt gaan worden in de Maatschappelijke Agenda (MAG) samen met het veld. Ter ondersteuning hiervan zijn tijdelijke rijksmiddelen beschikbaar (SPUK GALA). Deze dragen bij aan preventief werken, wat wij belangrijk vinden!
In algemene zin loopt de uitvoering van het programma sociaal uit de begroting 2023 op koers. Plannen, zoals het integraal huisvestingsplan (IHP), aanpassing van verordening Wmo (ivm bezuiniging PGB) en SMI (sociaal medische indicatie), de invoering was en strijk-service en andere bezuinigingen (CJG, opvoeding/PGJ) zijn ingezet. Extra wordt geïnvesteerd op gezinswerk en POH-jeugd. Het dossier jongerenwerk bevindt zich in een fase waarin subsidie-aanvragen ingediend kunnen worden. Er zijn wat vertragingen in de uitvoering (o.a. Oranjeschool, maar het totale tijdpad staat nog),
Zorgen en verwachte kosteneffecten zijn er helaas ook. Zowel door het moeten gaan betalen van reële tarieven jeugd en Wmo (per 2023), nieuwe inkoop (doelgroepenvervoer) en CAO stijgingen, meer dan regulier (zoals bij Jeugdbescherming). Daarnaast is er zorg wegens zorg-aanbieders die melden dat ze in financiële problemen raken of zijn. De raad is hier apart over geïnformeerd. Naast oplossingen zoeken hiervoor, vergt dit ook veel personele inzet en inhuur (regionaal). Daarnaast blijven er veel open einden regelingen, en zien wij een onverwacht volume-effect bij de Wmo.
Tenslotte zijn er wachttijden regionaal, waar we in Twente op inzetten. De lokale wachttijden bij de toegang zijn inmiddels teruggedrongen door extra inzet en we werken nu aan een adequate basis hiervoor (zie ook kadernota 2024).
Voor een beschrijving van actuele ontwikkelingen verwijzen wij ook naar de Kadernota 2024, die meer in gaat zaken als hervormingsagenda jeugd, kind- en gezinsbescherming en lopende risico's én de recent verschenen Nieuwsbrief Sociaal Domein voorjaar 2023.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doel: Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet In de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Doel: Financieel en sociaal zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding zijn dingen die meedoen in de samenleving mogelijk kan maken. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering en helpen hen naar werk.
Kinderen moeten zich kunnen ontplooien, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij een breder perspectief houden op meedoen in de maatschappij. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Doel: Sociaal zelfredzame inwoners

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Activiteiten

- Verwerkt besluit: In samenwerking met programma Economie en Vrijetijdsbesteding, creëren van duurzame werkgelegenheid en samen te werken aan een inclusieve arbeidsmarkt.

Omschrijving

Naar aanleiding van de integrale beleidsnota sociaal domein worden acties voor de inclusieve arbeidsmarkt verder vormgegeven.
De gemeente geeft als werkgever het goede voorbeeld om een inclusieve arbeidsmarkt te promoten. Zo heeft de gemeente onlangs het keurmerk prestatie ladder socialer ondernemen 30 + behaald.
In 2023 ronden we ook de re-integratieverordening af waarbij nog meer de nadruk komt te liggen op inclusie én werken we aan een een regionaal werkcentra waarbij inclusie ook één van de sporen is. De jaarlijkse voortgangsrapportage inclusieve arbeidsmarkt zal daarom gelijktijdig met de verordening gaan verschijnen dit najaar in plaats van medio dit jaar.

Subdoel: Inwoners met onvoldoende draagkracht beschikken over voldoende middelen om te participeren

Activiteiten

- Minimabeleid

Omschrijving

Wegens de hoge energieprijzen heeft de raad per 1 januari 2023 de Verordening tijdelijk vangnet energiekosten huishoudens gemeente Twenterand vastgesteld. Op basis van deze verordening kunnen huishoudens die in de financiële problemen zijn gekomen wegens de hoge energieprijzen en onvoldoende zijn geholpen met de andere maatregelen (waaronder energietoeslag, energieplafond, verhoging minimumloon , verhoging Toeslagen) een financiële bijdrage krijgen. Aanvragen kunnen gedaan worden tot 1 januari 2024. De raad heeft hiervoor € 250.000 vrijgemaakt.
Ondanks de ruime aandacht die we voor deze regeling gevraagd hebben, hebben we tot nu toe slechts één toekenning gehad. In veel gevallen blijken de problemen met behulp van het Meldpunt Geldzorgen opgelost te kunnen worden door een voorliggende voorziening aan te vragen, zoals bijvoorbeeld de energietoeslag. We mogen concluderen dat de inwoners die zich melden voor deze regeling op een andere manier geholpen kunnen worden. Daarmee zijn zowel de regeling als de werkzaamheden van het Meldpunt Geldzorgen een succes te noemen. Duidelijk is dat ondanks dat de koude maanden nog moeten komen de verwachting is dat we geld overhouden.
Om het financiële leed door de energiearmoede te ledigen keert de gemeente op verzoek van het Rijk vanaf het najaar (we zijn in afwachting van de noodzakelijke wetswijziging) weer een energietoeslag van € 1300 uit. In principe ontvangt iedereen die in 2022 de energietoeslag heeft ontvangen ambtshalve (zonder aanvraag te hoeven doen) de energietoeslag voor 2023 mits de omstandigheden van het huishouden niet zijn veranderd. Anderen die denken in aanmerking te komen voor de energietoeslag kunnen na de ambtshalve ronde een aanvraag doen. Voor de energietoeslag krijgen we via het gemeentefonds middelen van het Rijk. De verwachting is dat dit net als in 2022 dekkend is.
Tot slot krijgen we op basis van de meicirculaire in 2023 € 73.769 en € 59.016 extra voor armoedebestrijding. De middelen worden toegevoegd aan onze bestaande budgetten voor minimabeleid en zijn bedoeld voor vroegsignalering, bijzondere bijstand en intensivering van de schuldenaanpak.

Subdoel: Bijstandsgerechtigden beschikken ten minste (gezamenlijk) over een inkomen op bijstandsniveau

Activiteiten

- Begeleiden naar arbeid middels o.a. ons eigen leerbedrijf en/of participatie en/of tegenprestatie en/of garantiebanen en/of nieuw beschut

Omschrijving

Stand van zaken GR SOWECO:
De stand van zaken rond de liquidatie Soweco komt in een eindfase.

Momenteel zitten we in een Stand still periode. Deze loopt in het najaar af. De Vereffenaar is gehouden tot het opstellen van een rekening en verantwoording van het vereffende vermogen van de GR conform het bepaalde in artikel 23b lid 2 boek 2 Burgerlijk Wetboek waaruit de omvang en samenstelling van het overschot blijkt;
Het totale overschot voor alle deelnemende gemeenten in de GR bedraagt ruim €11 miljoen. Eventuele schuldeisers kunnen binnen twee maanden in verzet komen. Na deze termijn en wanneer er geen verzet is wordt het overschot uitgekeerd aan de deelnemers in de GR. De vereffening eindigt na uitkering van het overschot en hiermee zal de GR van rechtswege op houden te bestaan. Het aandeel van gemeente Twenterand komt neer op een bedrag van ongeveer €1,5 miljoen. Dit is vermeld in de jaarrekening.
De lokale uitvoering en integratie loopt volop. Uw raad is hierover geïnformeerd. Financieel blijven we binnen de begroting hiermee.

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

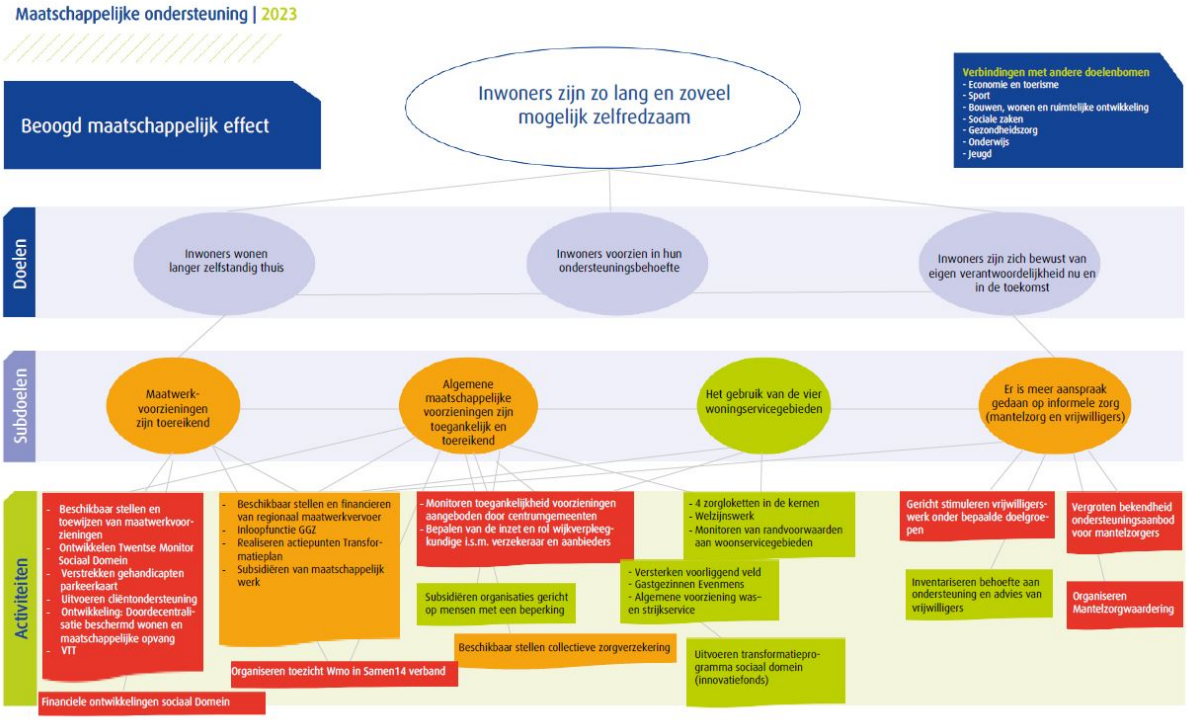
Activiteiten

- Voldoen aan wettelijke taakstelling statushouders c.a.

Omschrijving
Opvang Oekraïne
Vanwege de oorlog in Oekraïne vraagt het Rijk de gemeenten om vluchtelingen op te vangen. De taakstelling voor Twenterand bedraagt 191 (5,3% van de Twentse opgave). Inmiddels is er in Twenterand sprake van diverse particuliere en gemeentelijke opvanglocaties. De rijksvergoeding dekt de kosten voor de realisatie- en exploitatiefase. Bij de realisatie van deze opgave worden alle omwonenden en stakeholders meegenomen. De insteek van ons college is om zichtbaar en aanspreekbaar te zijn met focus op een zo breed mogelijk draagvlak van de inwoners van onze gemeente. De huisvestingsvraag bestaat daarnaast nog uit minimaal 109 opvangplekken. Uw raad wordt geïnformeerd hoe hier invulling aan kan worden gegeven.
Om deze grote opgave in de begroting goed te laten landen is een begrotingswijziging nodig. In de meicirculaire zijn gelden beschikbaar gesteld voor leerlingenvervoer en taal. Deze gelden zullen worden toegevoegd aan de bestaande budgetten om hiermee de kosten te dekken.
Huisvesting statushouders
Twenterand heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor het 1e half jaar. De uitvoering is budgetneutraal uitgevoerd. In de meicirculaire zijn gelden beschikbaar gesteld voor maatschappelijke begeleiding. Deze gelden zullen worden toegevoegd aan het bestaande budget om hiermee de kosten te dekken.

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Wij streven als Twenterand na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe werken we er aan om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zorgen voor goed ingerichte woonservicegebieden. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Doel: Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners op hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van de Wmo. Eerst beoordelen de eigen kracht van de inwoner en kijken we naar algemene voorzieningen. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Doel: Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Activiteiten

- Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein

Omschrijving

Financiële ontwikkelingen sociaal domein

De voortgang binnen programma Sociaal loopt in het algemeen op schema. De inzet van onze lokale acties werpen vruchten af, zowel bij jeugd (POH, CEV) als Wmo: de was- en strijkservice. Wel zijn er de nodige ontwikkelingen met (toekomstige) impact op programma Sociaal. Te denken valt bijvoorbeeld aan de aanbestedingen op het gebied van Jeugd, Wmo en vervoer en de uitkomsten van het onderzoek naar reële tarieven voor Jeugd en Wmo. Tegelijkertijd wordt ook invulling gegeven aan diverse opgaven binnen het sociaal domein, zoals bijv. op het gebied van vluchtelingenopvang ontheemden Oekraïne, armoede (o.a. energietoeslag 2023) en het IHP. Inmiddels is er ook een nieuwe Integrale Beleidsnota Sociaal Domein vastgesteld als koers- en visiedocument voor het sociaal domein in de komende jaren. We blijven net als in de afgelopen jaren nu ook weer onverminderd inzetten op sturing in het sociaal domein. Om onze grip op het sociaal domein verder te verstevigen is een (intern) real time dashboard ontwikkeld voor Jeugd en Wmo. Dit dashboard bevat aantallen en kosten, wat helpt bij het eerder kunnen signaleren van trends en toekomstige volumeontwikkelingen. Daarnaast wordt door Kennispunt in samenwerking met Twenterand, Almelo, Enschede en Hengelo gewerkt aan het ontwikkelen van een voorspelmodel voor Jeugd en Wmo. Het model helpt bij het kunnen voorspellen van toekomstige volumes voor Jeugd en Wmo. Aan de hand daarvan kan vervolgens door ons worden geanticipeerd op deze ontwikkeling.

Dat de inspanningen gericht op transformatie en sturing vruchten afwerpen, wordt o.a. zichtbaar bij de was- en strijkservice. De was- en strijkservice is inmiddels een jaar operationeel, waarbij sinds de start een afname zichtbaar is van het aantal gebruikers met een maatwerkvoorziening voor wassen en strijken. Vanzelfsprekend blijven er wel gebruikers met een maatwerkvoorziening en wordt bij indiceren ook oog gehouden voor als dit noodzakelijk blijft, bijv. vanwege medische redenen. Tegenover de daling van het aantal maatwerkvoorzieningen staat een toename van het aantal gebruikers van de was- en strijkservice als algemene voorziening. Ook op het gebied van Wmo voorzieningen wordt sinds enige tijd gewerkt met een nieuwe verordening waardoor er kritischer kan worden gekeken aan de voorkant en wordt er ingezet op sterkere sturing op herverstrekking van hulpmiddelen in het depot i.p.v. nieuw aan te schaffen. Net als bij de was- en strijkservice vertaalt zich dit ook in financiële zin. Ook worden voorbereidingen getroffen m.b.t. het nieuw vormgeven van de toegang in het sociaal domein. Op het gebied van leerlingenvervoer wordt vanuit het bevorderen van eigen kracht en zelfstandigheid aanhoudend ingezet op persoonlijke vervoersplannen. Echter is er aan de andere kant bij leerlingenvervoer gedurende het schooljaar wel een toename van het aantal leerlingen met leerlingenvervoer zichtbaar. In brede zin worden wij in het sociaal domein ook geconfronteerd met indexaties die een financiële impact hebben en zorgen voor hogere kosten. Tevens lijken de huidige uitkomsten van de onderzoeken naar reële tarieven bij Jeugd en Wmo er ook op te duiden dat er in de toekomst sprake zal gaan zijn van een toename van kosten. Bij de diverse ontwikkelingen die binnen het sociaal domein spelen wordt hieronder nader stilgestaan.

Vervoer

In verband met het aflopen van de huidige aanbesteding van de diverse vormen van vervoer (leerlingenvervoer, OMD-jeugd en Wmo en regiotaxi) die wij binnen Twenterand kennen, is er samen met omliggende gemeenten (in hetzelfde vervoersperceel) voor de komende jaren een nieuwe aanbesteding opgestart. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze aanbesteding hebben er juridische procedures gelopen, waardoor het door te gunnen aanbieder niet haalbaar is om te starten op de oorspronkelijk voorziene startdatum. Als gevolg hiervan wordt er voor leerlingenvervoer, OMD (jeugd en Wmo) en regiotaxi gewerkt met een overgangsjaar (met 15% indexatie). Daarna zal de gegunde aanbieder het vervoer op zich gaan nemen en gelden de tarieven waarop de aanbesteding is gebaseerd. Het saldo voor leerlingenvervoer komt voor 2023 licht nadelig uit t.o.v. de begroting. Voor OMD vervoer heeft dit in 2023 de volgende effecten ten opzichte van de begroting; jeugdvervoer kent een nadelig saldo van € 60.000, Wmo komt nagenoeg gelijk uit met de begroting. Op dit moment is de verwachting dat de uitkomst van de aanbesteding voor leerlingenvervoer negatieve effecten en OMD structurele voordelige effecten zullen gaan hebben. Bij de begroting worden de financiële effecten voor de jaren 2024 en verder gepresenteerd.

Jeugd

Naar verwachting zullen op basis van de huidige inzichten de uitgaven voor jeugdzorg eind 2023 binnen de begroting blijven. Echter gaat het wel om een openeinderegeling en is voorzichtigheid geboden. Gedurende het jaar kunnen er uitgaven bijkomen die nu nog niet kunnen worden voorzien, bijvoorbeeld vanwege onvoorziene omstandigheden (denk bijvoorbeeld aan in te zetten zwaardere en

duurdere vormen van jeugdzorg i.v.m. acute crisis). Rondom jeugd spelen diverse zaken waarbij hieronder nader wordt stilgestaan.
Allereerst is per 1 januari 2022 het woonplaatsbeginsel in werking getreden. De doorwerking hiervan is nog altijd merkbaar. Zo is als gevolg hiervan sprake van een afname van het aantal jeugdigen met jeugdbescherming waarvoor Twenterand verantwoordelijk is; per saldo een voordeel van € 250.000 t.o.v. de begroting. Ook is er bij de Meicirculaire 2023 € 1,8 miljoen aan financiële middelen ontvangen vanuit de compensatieregeling 'Onderbreking financieringssystematiek voogdij en 18+'. In 2022 was hiervoor een aanvraag ingediend voor compensatie van de jaren 2021 en 2020.
Een andere ontwikkeling op het gebied van jeugd is het onderzoek rondom reële tarieven. We zijn wettelijk verplicht te toetsen of tarieven voldoen (zie de toelichting bij doelenboom jeugd). De verwachting is dat hogere tarieven als gevolg hiervan op basis van de huidige inzichten binnen de begroting 2023 kunnen worden opgevangen. Van andere effecten zoals genoemd bij de doelenboom jeugd (aanbieders in nood, sterke stijging van de tarieven JB-JR en de gevolgen van de afbouw van de jeugdzorgplus naar kleinschaligheid) is de omvang nog niet bekend en daarom zijn deze nog niet meegenomen.

Wmo

Naar verwachting zullen op basis van de huidige inzichten de uitgaven voor huishoudelijke ondersteuning eind 2023 binnen de begroting blijven; de verwachting is dat het saldo voor huishoudelijke ondersteuning ten opzichte van de begroting eind 2023 € 100.000 voordelig uit zal gaan komen. Ook hier geldt net als bij jeugdzorg dat het om een openeinderegeling gaat en dat voorzichtigheid geboden is, gedurende het jaar kunnen er uitgaven bijkomen die nu nog niet konden worden voorzien (bijvoorbeeld door nieuwe instroom). Met ingang van 1 juli 2022 is gestart met de was- en strijkservice als algemene voorziening. Per saldo is in 2023 bij de was-en strijkservice sprake van een voordelig saldo van € 100.000 ten opzichte van de taakstelling. Ook Wmo voorzieningen laten een voordelig saldo zien van circa € 200.000, dit heeft o.a. te maken met de komst van een nieuwe verordening, strakkere sturing op depotmanagement en het stimuleren van hergebruik van middelen in plaats van nieuwe aanschaf. Aan de andere kant is er net als bij Jeugd voor Wmo ook sprake van het onderzoek naar reële tarieven. Dit is als stelpost opgenomen. In verband met de volume toenames m.b.t. Wmo-Begeleiding wordt een nadelig saldo verwacht van € 900.000, daarom wordt voorgesteld dit bedrag bij te ramen voor Wmo.

Sociale Zaken

In algemene zin is de gunstige arbeidsmarkt nog steeds zichtbaar in het aantal uitkeringen; dit aantal blijft relatief laag. Wel is er sprake van een nadelig saldo i.v.m. een normverhoging voor uitkeringen (dit komt neer op circa €90,- per uitkering per maand), waar tegenover een voordeel staat op de BUIG; per saldo is de verwachting dat Algemene Bijstand eind 2023 op een klein voordelig saldo zal uitkomen.
Armoede blijft onze focus houden. Dat we hier voortdurend aandacht voor moeten blijven houden wordt onderstreept door het feit dat er een toename zichtbaar is in hogere uitgaven t.o.v. de begroting op het gebied van minima- en meedoenregelingen, voortkomend uit meer ontvangen aanvragen.
Om de sterk stijgende kosten voor energie te kunnen opvangen, ontvangen gemeenten ook in 2023 financiële middelen voor het uitvoeren van de energietoeslag. Het resterend budget voor de energietoeslag van 2022, namelijk € 103.400, is via de jaarrekening 2022 beschikbaar gebleven binnen de Algemene Risico Reserve. Dit wordt financieel bij de jaarrekening 2023 afgerekend en onttrokken. Om de energietoeslag 2023 uit te kunnen keren zijn we in afwachting van de noodzakelijke wetswijziging. Door de demissionaire status van het kabinet heeft deze wetswijziging vertraging opgelopen.
Als gevolg van de oorlog in Oekraïne zijn er ook vluchtelingen in Twenterand opgevangen. Mede met dank aan de vele inspanningen en inzet van partners en de Twenterandse samenleving. Vanaf begin 2023 t/m begin juli 2023 is er aan diverse kosten (denk bijv. aan uitgaven voor de aanschaf van meubilair, internetaansluitingen tot aan medische kosten) € 52.000 uitgegeven in het kader van Oekraïense vluchtelingen. Daarnaast wordt leefgeld verstrekt aan de Oekraïense vluchtelingen, waarmee kan worden voorzien in het levensonderhoud. Hiervoor is in totaal € 50.000 uitgegeven. Hierbij hebben we het hier enkel over de kosten die onder Bijzondere Bijstand worden geboekt en zijn de overige kosten hier buiten beschouwing gelaten.

Subdoel: Algemene maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend

Activiteiten

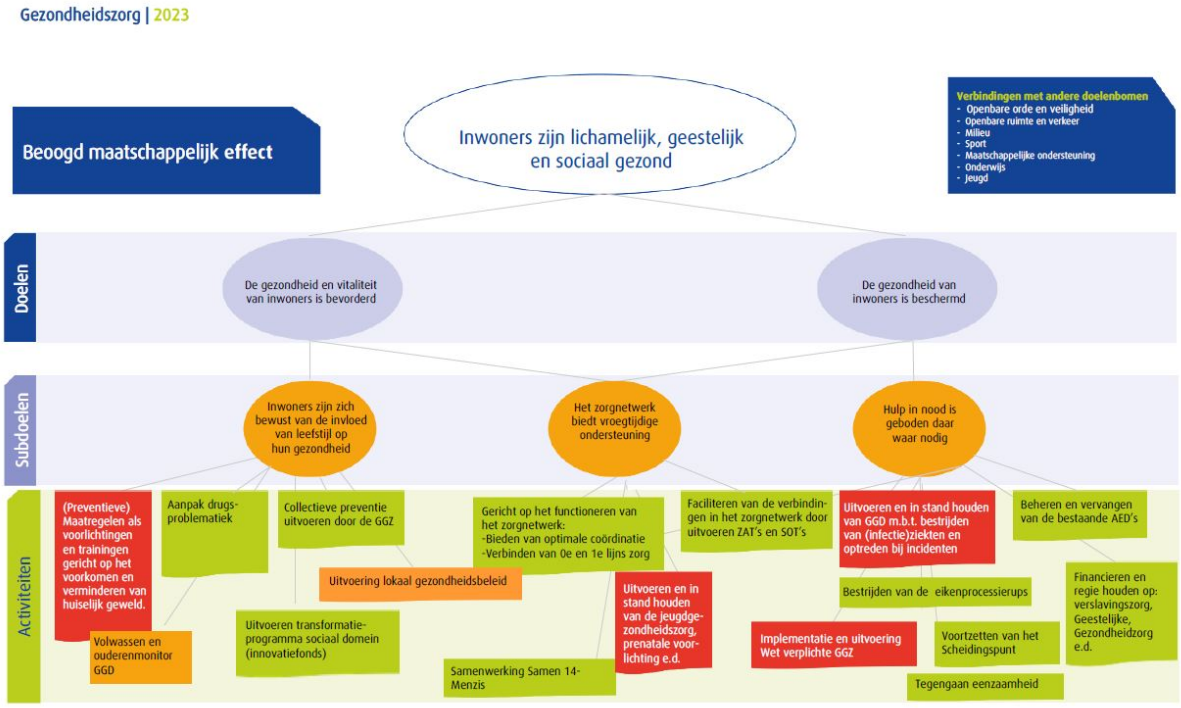
- Algemene voorziening was- en strijkservice

Omschrijving

De algemene voorziening was- en strijkservice bestaat ruim een jaar en het financiële effect van de voorziening is nu zichtbaar en tot onze tevredenheid wordt hierin succes geboekt. We zien een sterke afname in het aantal maatwerkvoorzieningen wassen en strijken. In 2022 waren dit er ruim 600 en nu zijn dit er ongeveer 180. Zo'n 30 inwoners maken gebruik van de algemene voorziening. De prognose laat zien dat de taakstelling voor wassen en strijken hiermee ruimschoots behaald wordt.

Doelenboom Gezondheidszorg

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel: De gezondheid en vitaliteit van inwoners is bevorderd

Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid “het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven”. Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Voor de gemeente is het van belang dat haar inwoners gezond en vitaal zijn. Door het bevorderen van gezondheid en vitaliteit kunnen zorgkosten verminderden en soms wel voorkomen worden. Inwoners die gezond en vitaal zijn kunnen daarnaast een grote bijdrage leven aan de samenleving door bijvoorbeeld het uitvoeren van vrijwilligerswerk.

Doel: De gezondheid van inwoners is beschermd

Naast het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van inwoners is het ook nodig om deze gezondheid te beschermen. Er zijn meerdere bedreigingen die de gezondheid van mensen kunnen schaden. Door het organiseren van beschermingsmaatregelen probeert de gemeente dit te voorkomen. Gezondheidsbescherming is het geheel van activiteiten en maatregelen dat er toe bijdraagt dat mensen minder worden blootgesteld aan schadelijke omstandigheden.

Subdoel: Hulp in nood is geboden daar waar nodig

Activiteiten

- Tegengaan eenzaamheid

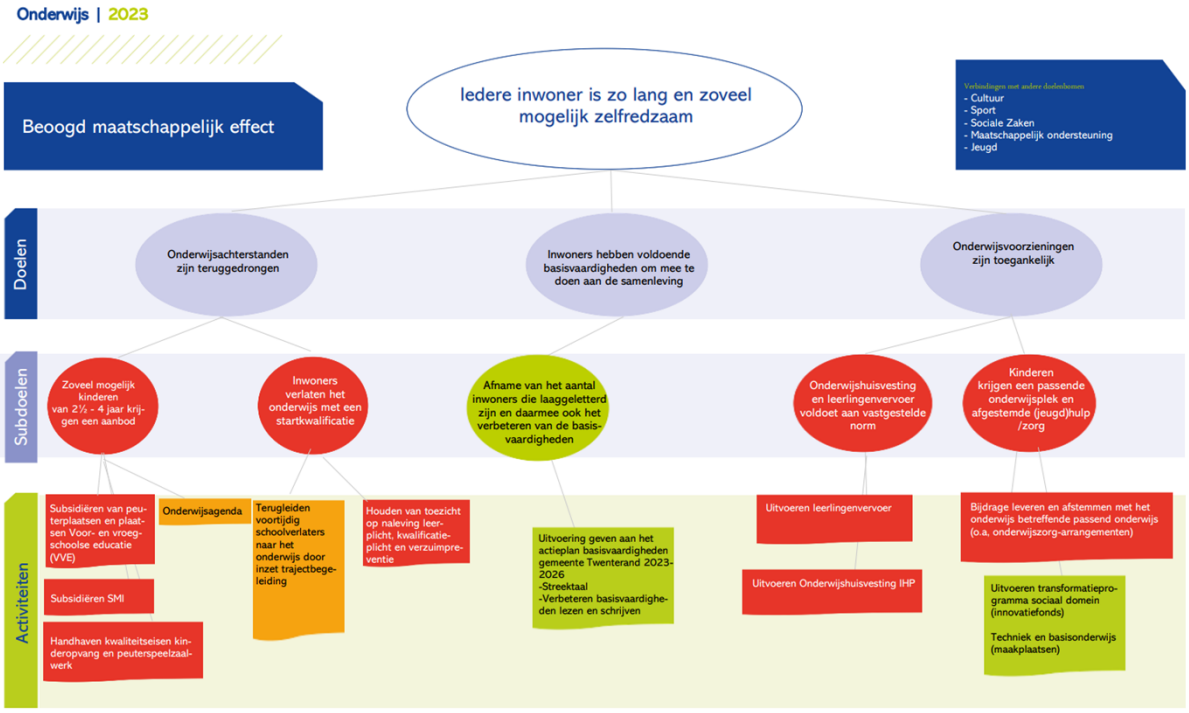
Omschrijving

Eenzaamheid is zo'n belangrijk begrip dat het onderdeel is geworden van het reguliere werk van maatschappelijke organisaties. De koers is nu dat we uit willen breiden naar signalering vanuit de

sociale basis: we moeten omkijken naar elkaar en actief worden als we merken dat iemand eenzaam is of andere problemen heeft. Om dit te bereiken breiden we de lokale coalitie uit en kijken we naar manieren om deze signalen op een AVG-vriendelijke manier te verwerken. Een van de mogelijkheden is het signaalpunt, waarbij het ook mogelijk is om signalen over andere problemen bij inwoners op te vangen. Vanuit de GALA SPUK krijgen we hier middelen voor.

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Onderwijsachterstanden zijn teruggedrongen

Het doel van onderwijsachterstandenbeleid is in een vroegtijdig stadium achterstanden en problemen bij kinderen signaleren. Zo kan tijdig de juiste ondersteuning geboden worden en hebben kinderen op vervolgonderwijs een betere start. Tevens hoopt de gemeente met deze preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten.

Doel: Inwoners hebben voldoende basisvaardigheden om mee te doen aan de samenleving

Laaggeletterden zijn in mindere mate in staat gedrukte of geschreven, of digitaal beschikbare informatie te gebruiken en kunnen hierdoor minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. De gemeentelijke doelstelling is om te komen tot een vermindering van de laaggeletterdheid in Twenterand met als resultaat een grotere kans op geluk, gezondheid en groei van onze inwoners.

Doel: Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen en beleidsregels zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente dat er in specifieke gevallen extra ondersteuning beschikbaar is voor kinderen in aanvulling op een passende onderwijsplek, in lijn met passend/inclusief onderwijs.

Subdoel: Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoet aan vastgestelde norm

Activiteiten

- Onderwijshuisvesting en IHP

Omschrijving

In de ontwikkelingen rond het onderwijsvastgoed in Vroomshoop-Oost (mogelijke verplaatsing Oranjeschool) is vertraging gekomen vanwege de toepasbaarheid van het Didam-arrest op een keuze voor de kinderopvang. Om dit proces in goede banen te leiden wordt gebruikgemaakt van externe expertise. Deze vertraging betreft het interne project, en heeft geen betrekking op de overall planning voor de bouw en het project zelf. In het eerste kwartaal van 2024 zal naar verwachting een definitieve kredietaanvraag naar de raad gaan, als duidelijk is of een - en zo ja, welke - kinderopvangorganisatie gaat deelnemen in dit project. Het IHP is in mei 2023 vastgesteld door de raad. Er wordt gewerkt aan de eerste noodzakelijke aanpassingen in de verordening Onderwijshuisvesting. Deze verordening wordt in kwartaal 1 van 2024 voor besluitvorming aangeboden. Het vervolg komt nadat de landelijke modelverordening beschikbaar komt (eind 2024).

Subdoel: Kinderen krijgen een passende onderwijsplek en afgestemde (jeugd)hulp/zorg

Activiteiten

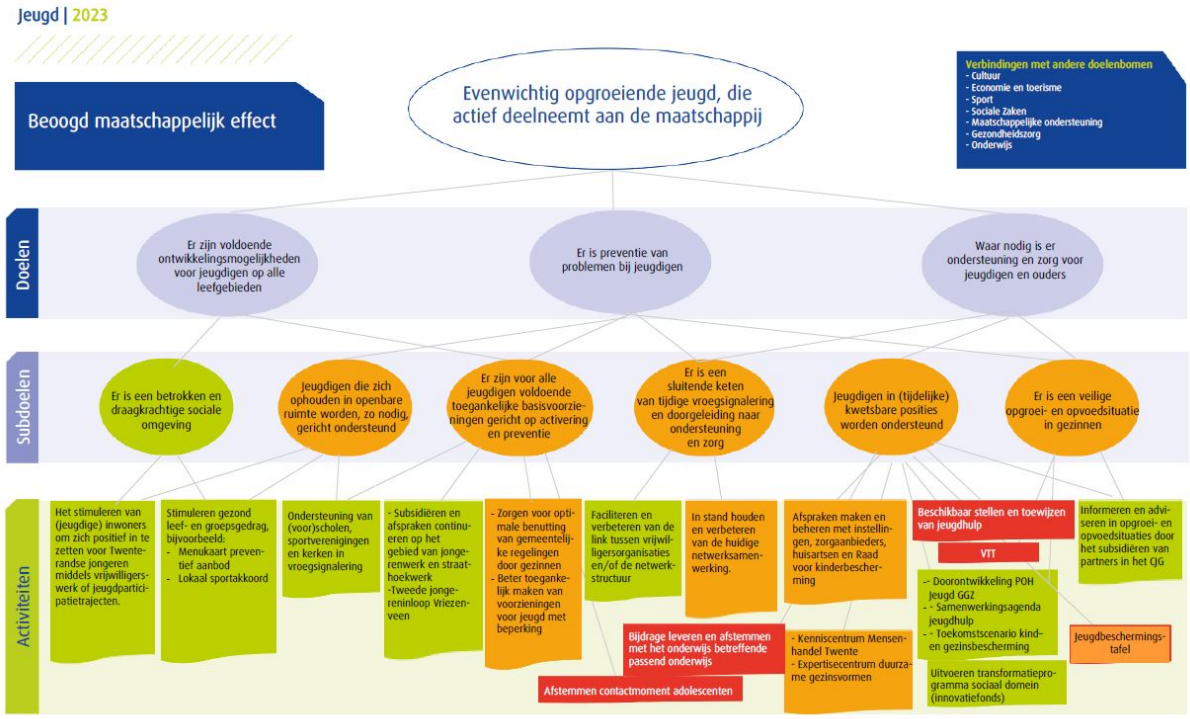
- Bewegingsonderwijs

Omschrijving

Vanaf het komende schooljaar (2023-2024) zijn 2 lesuren bewegingsonderwijs per week verplicht op de basisschool. Voor het speciaal basisonderwijs geldt een norm van 3 lesuren per week. Inmiddels zijn alle roosters voor na de zomervakantie, in goed overleg met de scholen tot stand gekomen. Dit zijn de roosters voor de gemeentelijke sportaccommodaties en deels in het Punt en de Klaampe. Scholen kunnen ook op andere locaties bewegingsonderwijs geven. Eventuele gevolgen m.b.t. sloop Krijgerstraat zijn nu nog niet bekend. Tevens is de normvergoeding 2023 verhoogd ten opzichte van 2022 (waardoor de kosten voor het gebruik van de sporthal of gymzaal hoger uitvallen). De kosten 2023 worden binnen de begroting opgevangen. De kosten 2024 zijn opgenomen in de kadernota.

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel: Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de jeugd op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waardoor de jeugd in Twenterand zich kan ontwikkelen.

Doel: Er is preventie van problemen bij jeugd

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroeivragen uitgroeien tot zorgvragen.

Doel: Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken, met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben.

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Activiteiten

- Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp

Omschrijving

Hervormingsagenda Jeugd

In het voorjaar is door de VNG en het rijk een akkoord bereikt over het financieel kader bij de Hervormingsagenda jeugd. Bezuinigingen worden deels teruggedraaid en deels bevroren, maar er

blijft een flinke besparingsopgave over (zie kadernota 2024). We zien in de hele keten van Jeugdzorg financiële problemen ontstaan.
Toename kosten
Ondanks een hoge indexatie over 2023 zitten een paar grote systeemaanbieders in financieel zwaar weer. De ingezette herstelplannen dan wel continuïteitsplannen kunnen extra financiële kosten met zich mee brengen. Er is bij diverse aanbieders (niet- geïndiceerde en geïndiceerde jeugdzorg) ook sprake van forse cao-stijgingen tussen de 3 á 5%, die in 2024 gaan oplopen tot 10%. Bovenstaande kan in 2023 (en 2024) invloed hebben op langlopende contracten die vernieuwd moeten worden. Daarnaast hebben het rijk en de gemeenten 20 miljoen uitgetrokken voor het verminderen van de werkdruk in de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Bovenstaande is een eerste stap in het verbeteren van de jeugdbeschermingsketen. De stijging van de kostprijs gaat in 2024 verder omhoog door landelijke ontwikkelingen en een cao-stijging. Eventuele meerkosten voor dit jaar worden via de jaarrekening 2023 verwerkt.
Onderzoek reële tarieven Wmo en Jeugdhulp
Medio 2022 zijn de bestaande raamovereenkomsten met twee jaren verlengd tot en met 31 december 2024. Uit juridische toetsing blijkt dat gemeenten verplicht zijn om hierbij opnieuw te beoordelen of er sprake is van een reëel tarief. Daarom is in februari 2023 besloten tot het uitvoeren van een onafhankelijk onderzoek. Daaruit is duidelijk geworden dat op een deel van de tarieven geen sprake is van een volledig reëel tarief. Ondanks het feit dat op een aantal onderdelen een verdere verdieping/aanscherping gedaan wordt, is onze eerste voorlopige calculatie dat er sprake van een zeer forse substantiële stijging van de omvang van kosten met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023. Dit kan deels (voor jeugd) binnen de begroting worden opgevangen (Wmo niet). Besluitvorming hierover vindt plaats in het najaar.

- Samenwerkingsagenda jeugdhulp

Omschrijving
In februari 2022 is de Regiovisie Jeugdhulp Twente vastgesteld in Twenterand, waarin we Twente breed werken aan wachttijden, administratie vermindering en financiële tekorten. Voor het uitvoeren van de Regiovisie en borgen van de initiatieven wordt gewerkt aan een samenwerkingsagenda. Er wordt op allerlei manieren uitvoering gegeven aan verbeteringen binnen de jeugdzorg in Twente, maar door capaciteitsdruk én nog een lopende discussie over de aansturing (governance) is het opleveren van een samenhangende Samenwerkingsagenda vertraagd. Op onderdelen, zoals wachttijdenaanpak, onderwijszorgarrangementen en wonen wordt wel gewerkt.

Subdoel: Er zijn voor alle jeugdigen voldoende toegankelijke basisvoorzieningen gericht op activering en preventie

Activiteiten

- Subsidiëren en afspraken continueren op het gebied van jongerenwerk en straathoekwerk

Omschrijving
Naar aanleiding van de raadsmotie van 7 februari 2023 is er een subsidieregeling met tender opgesteld om te komen tot de gunning van de subsidie voor jongerenwerk over 2024 en 2025 aan één partij. Subsidieaanvragen moeten gedaan worden voor 1 augustus en de uitvoering start op 1 januari 2024.

Subdoel: Er is een veilige opgroei- en opvoedsituatie in gezinnen

Activiteiten

- Verwerkt besluit: Veilig Thuis Twente

Omschrijving
Sinds een tijd kampt VTT met een oplopende werkvoorraad. Hierop zijn intern maatregelen genomen, maar deze hebben niet voldoende effect gehad waardoor de wachtlijst verder is toegenomen. Oorzaak van de wachtlijst is een aanzienlijke toename van meldingen, namelijk 26,8 % ten opzichte van 2019. De toename van meldingen lijkt een autonome en structurele ontwikkeling te zijn, die past

in het landelijk beeld. Meer Veilig Thuis-organisaties kampen met een toename van meldingen. In Oost Nederland zijn dit 3 van de 4 Veilig Thuis-organisaties. Daarnaast zien we in de gehele zorgketen problemen in de doorstroom. Centrumgemeente Enschede heeft besloten om een incidentele subsidie van € 250.000,- te verstrekken aan Veilig Thuis Twente ten behoeve van de inhuur van personele capaciteit van 3,2 FTE voor de periode augustus t/m december 2023 om de druk te verlichten. De subsidie wordt bekostigd uit de decentralisatieuitkering Vrouwenopvang (DUVO). Financieel is er geen risico, omdat de centrumgemeentemiddelen momenteel toereikend zijn om dit soort calamiteiten op te vangen. Daarnaast wordt het gesprek gevoerd tussen gemeenten en VTT over de lange termijn.

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Programma Sociaal Domein		
Lasten		
Doelenboom Sociale zaken	V	251.700,00
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	N	-618.200,00
Doelenboom Gezondheidszorg		0,00
Doelenboom Onderwijs		0,00
Doelenboom Jeugd	V	190.000,00
	N	-176.500,00
Baten		
Doelenboom Sociale zaken		0,00
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning		0,00
Doelenboom Gezondheidszorg		0,00
Doelenboom Onderwijs		0,00
Doelenboom Jeugd	V	1.809.448,00
	V	1.809.448,00
Totaal programma Sociaal Domein	V	1.632.948,00

Het voordeel van € 1.632.948 wordt onder andere veroorzaakt door de volgende posten:

Sociale zaken:
Er is een extra bijdrage van € 27.000 gevraagd voor de Stadsbank Oost Nederland. Deze is ook al bij de Kadernota 2024 meerjarig verwerkt en via deze weg ook voor 2023. Verder laat een nadere analyse en extrapolatie op het Participatiebudget zien dat er een voordeel van € 300.000 op dit budget zit. Derhalve wordt dit budget dus naar beneden bijgesteld.

Er is een bedrag van € 21.300 opgenomen voor maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Voor dit bedrag zit een compensatie in de algemene uitkering (in de integratie en decentralisatie uitkeringen). De integratie en decentralisatie uitkering is met hetzelfde bedrag verlaagd onder bedrijfsvoering (dus per saldo budgettair neutraal).

Maatschappelijke Ondersteuning:
Op basis van de eerste uitkomsten van het onderzoek reële tarieven is gebleken dat we in Twenterand op WMO Begeleiding ongeveer € 900.000 moeten bijramen.

Op de PGB WMO en HO zal er op basis van de prognose voor 2023 een voordeel zijn van respectievelijk € 115.000 en € 25.000. Ook meerjarig zien we hierin een daling en zal dit ook worden verwerkt bij de programmabegroting. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de recente uitspraak van de Centrale Raad van Beroep aangaande informele ondersteuning voor Wmo (en jeugd) om hoger dan het minimumloon, namelijk via CAO-tarieven, te moeten gaan betalen.

Op basis van een verdiepende analyse wordt er op de Maatwerkvoorzieningen (HO) een voordeel verwacht van € 100.000. Dit budget zal hiermee ook verlaagd worden.

Verder wordt er op de Rolstoel- en Woonvoorzieningen beide een voordeel verwacht van € 100.000. Dit zijn de effecten van goed en actief contractbeheer; er wordt meer gestuurd op bestandsbeheer en lagere onderhoudskosten, op meer hergebruik en dus minder nieuwkoop en op een actieve terugkoop door leverancier(s) van middelen uit het depot. Bij woonvoorzieningen blijft het beeld echter onvoorspelbaar.

Er is een bedrag van € 132.000 opgenomen voor armoedebestrijding en € 26.200 voor kosten Oekraïners inzake taal en vervoer. Voor dit bedrag (totaal € 158.000) zit een compensatie in de algemene uitkering (in de taakmutaties en integratie en decentralisatie uitkeringen). De taakmutatie c.q. integratie en decentralisatie uitkering is met hetzelfde bedrag verlaagd onder bedrijfsvoering (dus per saldo budgettair neutraal)

Jeugd:
In 2022 is een compensatieregeling aangevraagd die is bedoeld voor het verschil tussen het budget dat wordt ontvangen vanuit het Rijk en de werkelijk gemaakte kosten voor voogdij 18+ en het woonplaatsbeginsel over de jaren 2020 en 2021. In de meicirculaire 2023 is de definitieve hoogte van € 1.809.000 bekend geworden. Dit is een incidenteel voordeel.

Als gevolg van de nieuwe aanbesteding voor het leerlingen- en OMD vervoer, zal er bij OMD vervoer voor jeugd een overschrijding zijn van € 60.000. Dit als gevolg van de stijging van 15% voor de oplossing in het tussenjaar tot 1 augustus 2024.

Als gevolg van het woonplaatsbeginsel zien we op het budget voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering een voordelig saldo van € 250.000 op basis van verdiepende analyse. De begroting zal met dit bedrag worden verlaagd.

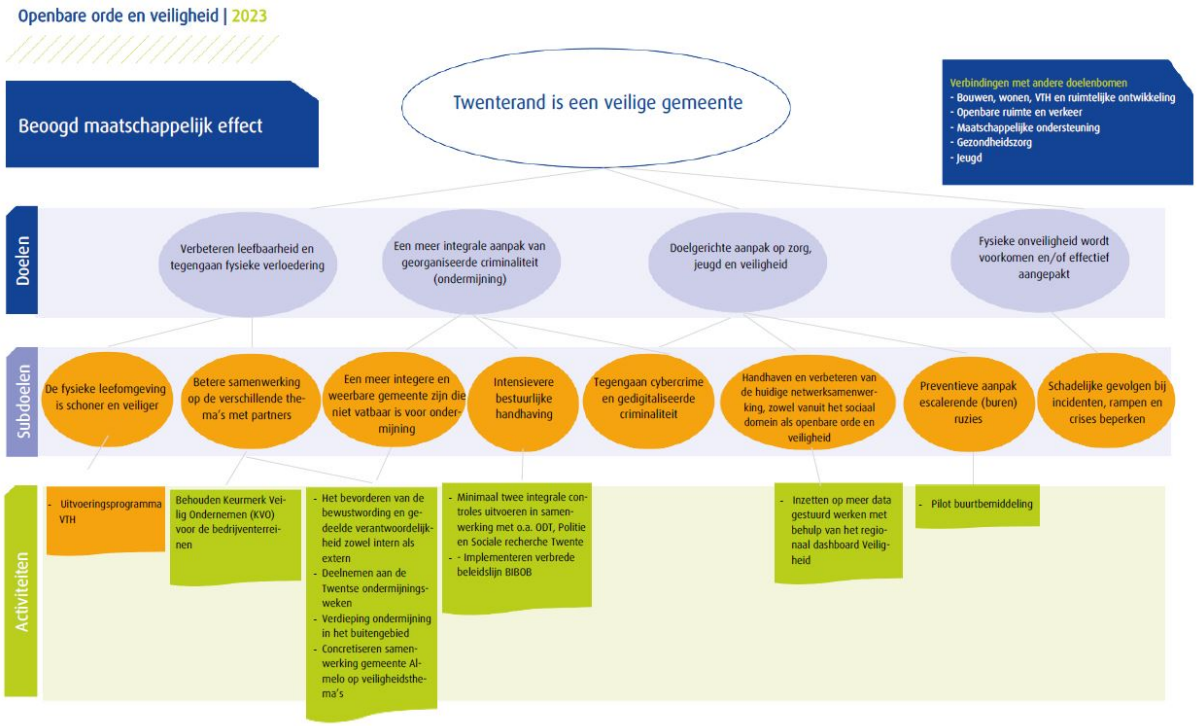
Programma Ruimte

Inleiding

De opgaven voor de gemeente Twenterand in het ruimtelijke domein zijn groot. Het eerste half jaar van 2023 is voorbij. Veel gaat goed en loopt volgens planning. We merken wel dat externe partijen langer de tijd nodig hebben voor voorbereidingen. Hierdoor schuift de planning voor een aantal projecten op. Binnen de afdeling Ruimte zijn diverse nieuwe collega's begonnen. Sommige met en sommige zonder ervaring. Hierdoor vertragen een aantal projecten omdat het langer gaat duren dan we eerder hebben ingeschat. Daarnaast zijn sommige vacatures lastig te vervullen waardoor een beroep moet worden gedaan op andere collega's. Ook dit heeft impact op de planning. Ook het vinden van externe adviseurs voor het uitvoeren van kortlopende specifieke opdrachten is lastig en ook dit levert vertraging op.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Verbeteren leefbaarheid en tegengaan fysieke verloedering

Doel: Een meer integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning)

Doel: Doelgerichte aanpak op zorg, jeugd en veiligheid

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Subdoel: Intensievere bestuurlijke handhaving

Activiteiten

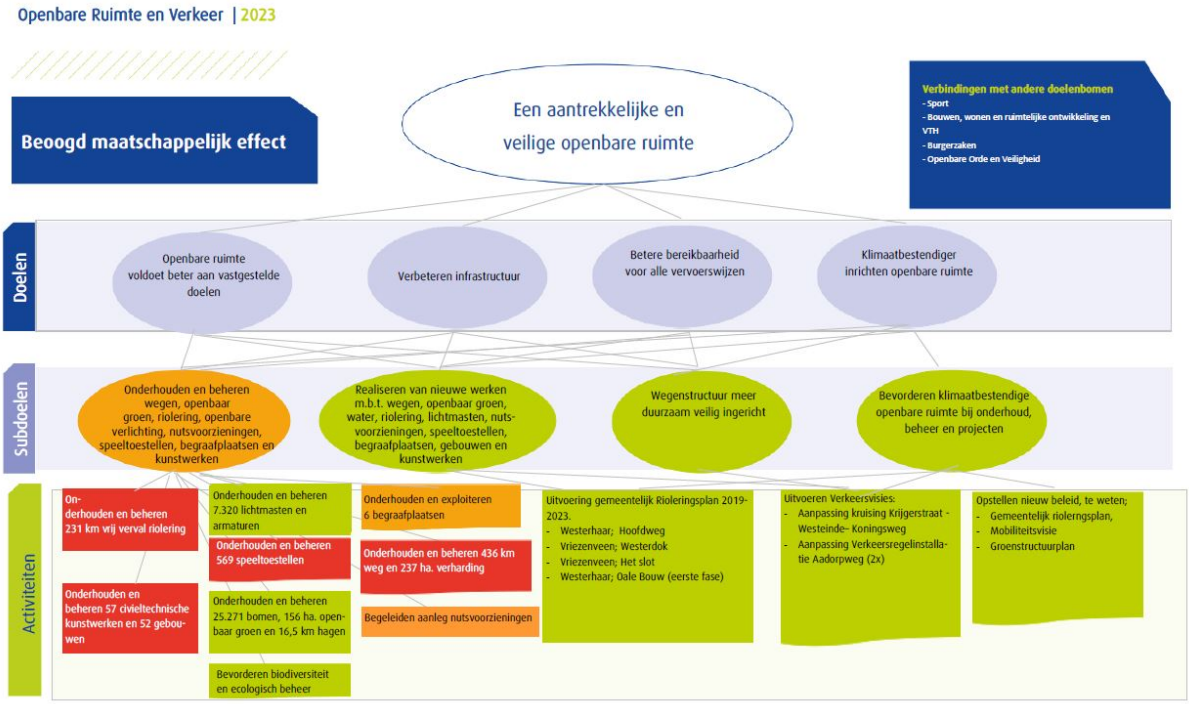
- Implementeren verbrede beleidslijn BIBOB

Omschrijving

De vaststelling en implementatie van het nieuwe Bibob beleid in Twenterand heeft vertraging opgelopen. Het college stelt naar verwachting in het najaar van 2023 het nieuwe beleid vast. De implementatie in de diverse werkprocessen die daarna volgt zal in 2024 opgepakt worden.

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doel: Openbare ruimte voldoet beter aan de vastgestelde doelen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Doel: Verbeteren infrastructuur

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Doel: Betere bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Doel: Klimaatbestendiger inrichten openbare ruimte

Bij werkzaamheden in de openbare ruimte zal rekening worden gehouden met klimaatadaptatie. Het gaat er om dat bij de uitvoering van onderhoud en beheer en ook bij projecten de openbare ruimte klimaatbestendiger wordt ingericht.

Subdoel: Bevorderen klimaatbestendige openbare ruimte bij onderhoud, beheer en projecten

Activiteiten

- Uitvoering gemeentelijk rioleringsplan 2019-2023 - Riolering klimaatverandering (onderdeel agenda duurzaamheid

  Omschrijving

  Enkele gemeentelijke projecten in de openbare ruimte hebben vertraging opgelopen. Dat komt door verschillende oorzaken:
  - de wachttijd bij de netwerkbeheerders (zoals Enexis) is opgelopen van 3 maanden naar minimaal een 1/2 jaar-3/4 jaar voor aanpassingen aan het net; dat geeft bijvoorbeeld vertraging bij een project in het Westerdok in Vriezenveen.
  - bouw en verduurzaming door Mijande Wonen; we stemmen de projecten op elkaar af, zodat eerst Mijande aan de slag gaat en wij daarna in de openbare ruimte aanpassingen doorvoeren.
  - op verzoek van ondernemers zijn de werkzaamheden aan Hoofdweg tussen de Wollegrasstraat en de rotonde in Westerhaar uitgesteld (uitvoering 2024).
  - diverse personele wisselingen, ziekte en onderbezetting leiden tot vertragingen.

  Dit alles heeft gevolgen voor de (tijdige) uitvoering van de gemeentelijke projecten m.b.t. riolering en wegen.

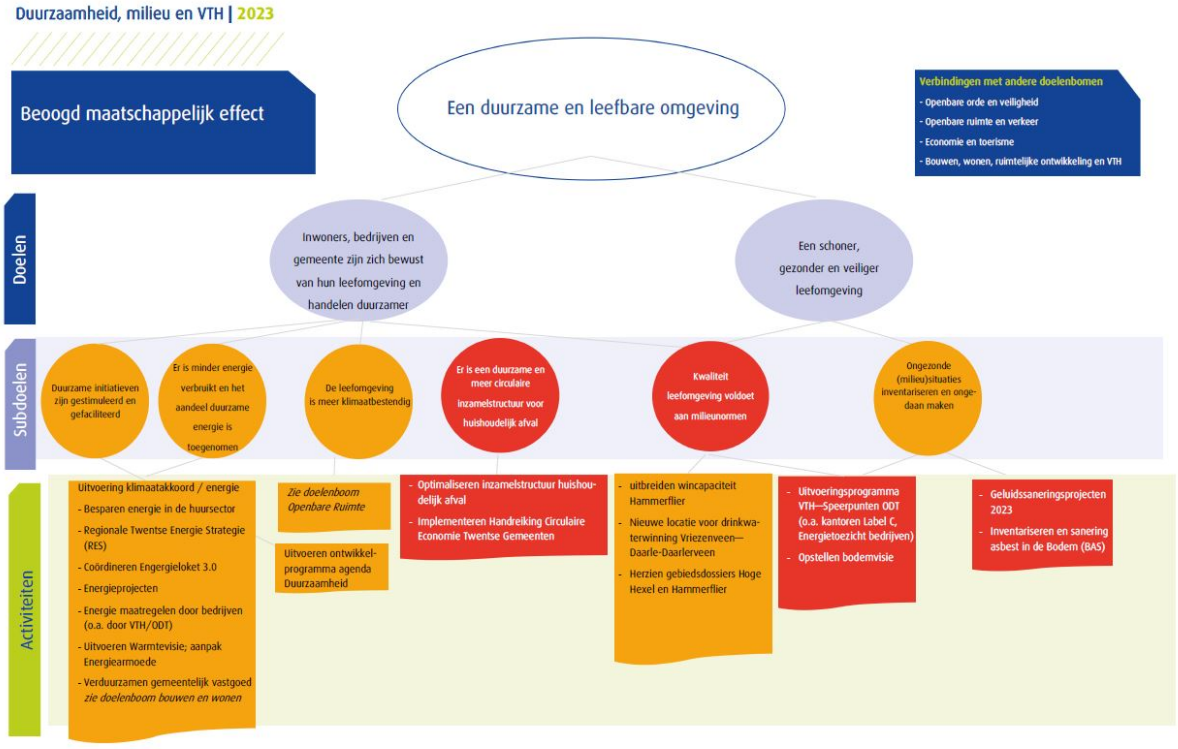
- Opstellen nieuw beleid

  Omschrijving

  Diverse personele wisselingen, ziekte en onderbezetting leiden tot vertraging bij het opstellen van gemeentelijk mobiliteitsplan en groenstructuurplan.

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen. In de Omgevingsvisie Twenterand 1.0, die in december 2021 is vastgesteld door de raad, zijn de lange-termijn doelen voor een duurzamer Twenterand opgenomen: we werken aan een meer circulair, klimaatbestendig en energieneutraal Twenterand in 2050.

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Activiteiten

- Uitvoeren Warmtevisie

Omschrijving

Van het Rijk heeft Twenterand in 2022 de SPUK Energiearmoede à € 810.267,- ontvangen voor de bestrijding van energiearmoede door energiebesparing. Met € 500.000 van dit budget wordt de lokale Klusbus opgezet die inwoners gaat helpen met het uitvoeren van kleine energiebesparende maatregelen. Met € 104.089 wordt er een speciale subsidieregeling opgezet voor koopwoningen, waarbij het laatste deel van de kosten voor grote isolatiemaatregelen wordt gesubsidieerd. Het resterende bedrag van € 206.178 wordt ingezet om huurwoningen te helpen bij isolerende

maatregelen. Deze SPUK moet uiterlijk eind 2025 besteed zijn en moet worden verantwoord met de SiSa-methode
Lokale isolatie aanpak: Van het Rijk kan Twenterand in 2023 € 957.760,- aan SPUK gelden opvragen voor de opzet van een lokaal isolatieprogramma. Er is voor gekozen om dit budget aan de lokale Duurzaamheidssubsidie toe te voegen, om hiermee inwoners van Twenterand financieel te ondersteunen met het nemen van isolerende maatregelen.

- Verwerkt besluit: Uitvoering Klimaatakkoord / energie

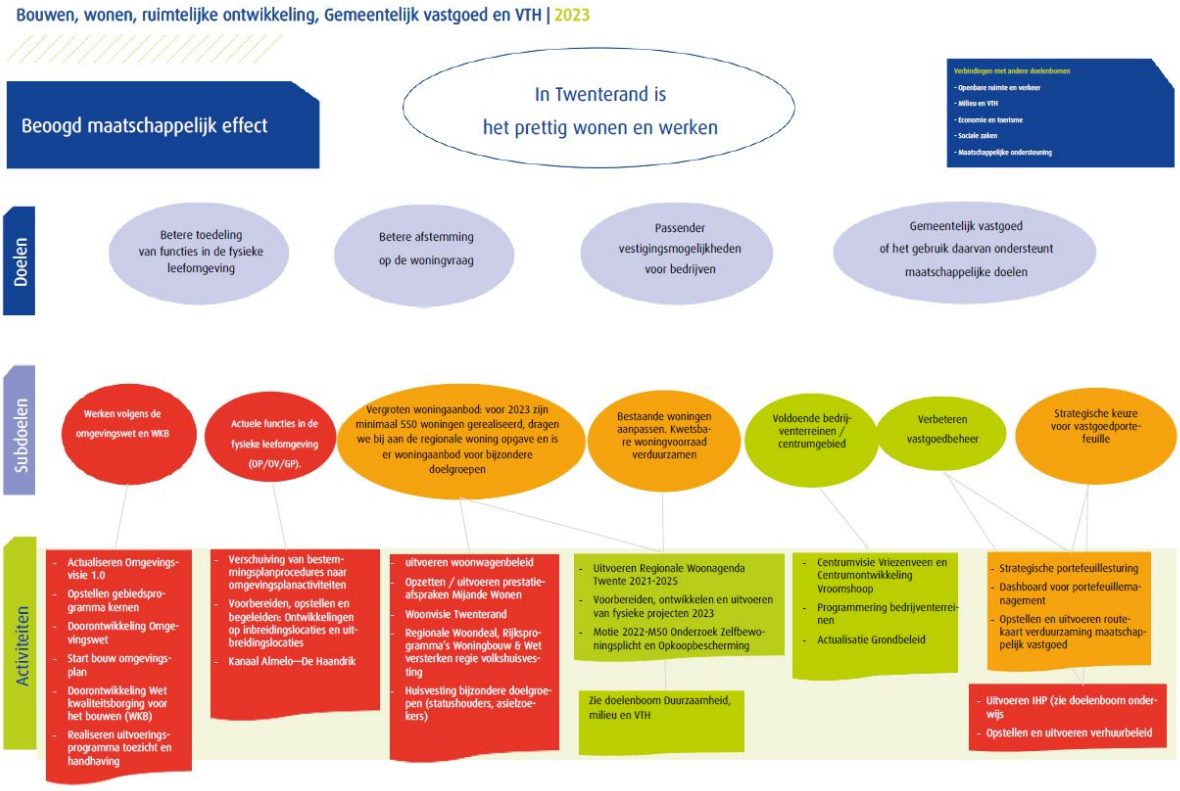
Omschrijving
Vanaf 2023 tot en met 2030 krijgen gemeenten meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. De rijksbijdrage (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) voor Twenterand is in totaal € 1.702.816 voor 2023, 2024 en 2025, uitgekeerd in 3 tranches te beginnen vanaf mei 2023. In april 2023 hebben wij voor 2023 van het Rijk ontvangen 2023 € 562.503,-. Er is geen effect op de gemeentelijke begroting en de verantwoording loopt via SiSa. Deze middelen zijn bedoeld voor de uitvoeringskosten (personeel en extern advies).

Beleidsdocumenten

Klimaatakkoord
Klimaatakkoord gebouwde omgeving

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doel: Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Doel: Betere afstemming op woningvraag

Doel: Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Doel: Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

Subdoel: Werken volgens de omgevingswet en WKB

Activiteiten

- Actualiseren Omgevingsvisie 1.0

Omschrijving

Eind 2021 is de omgevingsvisie Twenterand 1.0 vastgesteld. De actualisatie van de Omgevingsvisie was gepland voor Q1 van 2023, echter vanwege capaciteitsproblemen is dit verschoven naar Q3 en Q4. De actualisatie van de omgevingsvisie is beleidsarm en omvat het toevoegen of aanvullen van:

- beleidswijzigingen waarover het college van b&w of de gemeenteraad een besluit hebben genomen;
- omissies; en
- ambtshalve wijzigingen (spel- en grammaticale aanpassingen).

Subdoel: Vergroten woningaanbod: voor 2031 zijn minimaal 550 woningen gerealiseerd, dragen we bij aan de regionale woningopgave en is er woningaanbod voor bijzondere doelgroepen

Activiteiten

- Verwerkt besluit: Woonvisie Twenterand

Omschrijving

Woonvisie:
Gezien de vele ontwikkelingen op het gebied van wonen is ervoor gekozen om dit thema meer programmatisch op te pakken. Om een beter totaalbeeld te krijgen van de onderwerpen die lopen, de samenhang en de gevolgen moet een Programmaplan Wonen worden opgesteld. Gezien de beperkte capaciteit op wonen is ervoor gekozen om dit door een externe partij te laten opstellen. De onderhandse aanbesteding voor dit traject heeft geen inschrijvingen opgeleverd. De opdracht staat nu wederom uit. Ook de adviesbureaus hebben te maken met een tekort aan personeel waardoor deze opdracht niet opgepakt kan worden.
Wet goed verhuurderschap:
Twenterand is een gemeente waar het goed wonen is. Als overheid hebben we daarin een rol, maar we zijn niet de enige partij die woonruimte faciliteert. De Wet goed Verhuurderschap die sinds 1 juli 2023 in werking is getreden moet bijdragen aan het goed wonen. De wet bestaat uit landelijke algemene regels die voorziet in een basisnorm voor goed verhuurderschap. In onze gemeente hebben we te maken met diverse vormen van verhuur van woonruimte. Niet alleen de woningcorporatie houdt zich hiermee bezig. Als gemeente willen we dat iedereen die woont dat op een goede basis kan doen. Daarom is er de nieuwe wet. Wat de impact van deze wet voor ons betekent zal nader uitgezocht moeten worden. Het Rijk stelt hiervoor middelen beschikbaar ad. €8.774. die hiervoor ingezet moet worden

Beleidsdocumenten

Beleidskader gemeentelijk vastgoed
Regionale woonagenda Twente
Woonvisie Twenterand 2022 - 2026
Omgevingsvisie Twenterand: De eerste visie in eind 2021 vastgesteld. Tot 2027 hebben we de tijd om te werken aan een volgende versie (2.0).

Verklaring verschillen programma Ruimte

Verklaring verschillen programma Ruimte

Programma Ruimte		
Lasten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0,00
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	-44.600,00
Doelenboom Duurzaamheid,Milieu en VTH	N	-100.000,00
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	N	-8.800,00
	N	-153.400,00
Baten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0,00
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer		0,00
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0,00
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH		0,00
		0,00
Totaal Programma Ruimte	N	-153.400,00

Het nadeel van € 153.400 wordt onder andere veroorzaakt door de volgende posten:

Openbare ruimte en verkeer:
De nota's van Grootgroener zijn dit jaar verhoogd met een inflatie van 21,9%. Er was wel rekening gehouden met een inflatie op onderhoud openbaar groen, maar niet in deze mate.

Duurzaamheid, milieu en VTH:
Er wordt rekening gehouden met een extra bijdrage aan de ODT over 2023 van circa € 100.000 vanwege een hogere productie dan voorzien. Oorzaak hiervan is o.a. de toenemende ontwikkelingen in Twenterand, zoals nieuwe bedrijven en meer woningbouw. Dat betekent ook meer milieugerelateerde controles en adviezen in verband met geluid, bodem stikstof etcetra. In de begroting 2023 van onze gemeente was dat niet voorzien. Daarnaast heeft het recente Cao-akkoord gevolgen voor de begroting 2023.

Bouwen, wonen en ruimtelijk ontwikkeling en VTH
Er is een bedrag van € 8.800 opgenomen voor de Wet goed verhuurderschap. Voor dit bedrag zit een compensatie in de algemene uitkering (in de integratie en decentralisatie uitkeringen). De integratie en decentralisatie uitkering is met hetzelfde bedrag verlaagd onder bedrijfsvoering (dus per saldo budgettair neutraal).

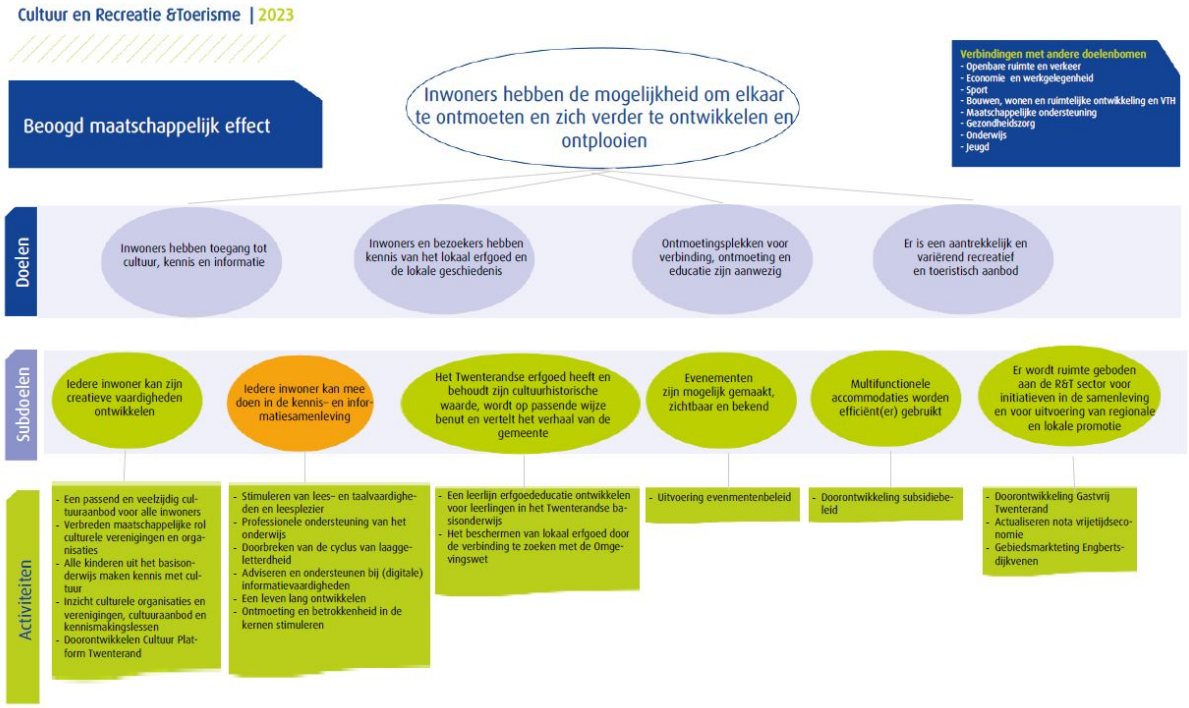
Programma Economie en vrijetijdsbesteding

Inleiding

Het programma Economie en vrijetijdsbesteding is een divers programma.
Het onderdeel Economie en werkgelegenheid is nauw betrokken bij het realiseren van het scenario 'Twenterand economisch sterk met een sociaal kloppend hart' dat de basis vormt voor het collegeprogramma 2023-2026. Dit betekent onder andere dat we onze ondernemers koesteren en ons inzetten voor een gemeente waar werk is voor iedereen. Samen met ondernemers en bewoners zoeken we naar mogelijkheden om de Twenterandse economie te innoveren en klaar te maken voor de toekomst. Deze aanpak vereist niet alleen ambtelijke denk- en werkkracht, maar ook tijd en ruimte om ondernemers en bewoners te betrekken bij nieuwe ontwikkelingen. Evenals veel bedrijven, heeft ook de gemeentelijke overheid te maken met een krappe arbeidsmarkt. Voor wat betreft het programma Economie en vrijetijdsbesteding komt die krapte met name tot uiting in de beperkte capaciteit om aan grote opgaven voor het landelijk gebied te werken. Het werven van geschikte nieuwe werknemers op dit terrein heeft daarom hoge prioriteit.
Naast Economie en werkgelegenheid bestaat het programma uit het onderdeel Cultuur en recreatie & toerisme en het onderdeel Sport. Twenterand biedt tal van mogelijkheden op het gebied van cultuur, recreatie en sport. Daar mogen we als gemeente trots op zijn! Mede door haar vele culturele instellingen en sportclubs en door haar unieke recreatiegebieden is de gemeente een prachtige plek om te wonen en te bezoeken. We maken ons sterk voor een cultureel en sportief bloeiend Twenterand vol natuurschoon, dat ook buiten de gemeentegrenzen op de kaart staat. In sommige gevallen gaan deze ambities gepaard met extra kosten, zoals het partnerschap met Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal. Ook wordt er waar nodig geïnvesteerd in verduurzaming en vernieuwing van sportaccommodaties. Voor verschillende culturele activiteiten zijn subsidies aangevraagd.

Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners hebben de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en zich verder te ontwikkelen en ontplooien

Doel: Inwoners hebben toegang tot cultuur, kennis en informatie

In de snel veranderende samenleving, waarin de overheid inzet op zelfredzaamheid van de burger, is het noodzakelijk dat iedere inwoner over voldoende vaardigheden beschikt om volwaardig te blijven participeren. De gemeente Twenterand staat voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen: praktisch en theoretisch geschoold, jong en oud, ongeacht de achtergrond van de inwoner. Taal, rekenen, digitale en creatieve vaardigheden zijn hiervoor onmisbaar. Een tekort aan deze vaardigheden vormt een barrière om zelfstandig mee te doen in onze maatschappij, online èn offline. De openbare bibliotheek biedt toegang tot cultuur, kennis en informatie. Zij ondersteunt inwoners bij het ontwikkelen van basisvaardigheden (lezen, schrijven, spreken en digitale en creatieve vaardigheden) zodat zij beter kunnen deelnemen aan de maatschappij.
Daarnaast willen wij cultuur voor iedereen in onze gemeente aantrekkelijk en zichtbaar maken. De bibliotheek, organisaties voor amateurkunst & erfgoed en de combinatiefunctionarissen zetten daarom in op een verdere doorontwikkeling van het culturele aanbod in onze gemeente. Op deze manier willen wij zorgen voor verbinding, ontmoeting en educatie en zo bijdragen aan het welzijn van onze inwoners (preventief in plaats van curatief).

Doel: Inwoners en bezoekers hebben kennis van het lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis

We willen het erfgoed in onze gemeente zichtbaar en beleefbaar maken. We zijn trots op ons erfgoed en willen ook graag dat inwoners en bezoekers hiervan genieten. Wij willen er voor zorgen dat het erfgoed en het Verhaal van Twenterand duidelijker gepresenteerd en gecommuniceerd worden. We zetten in op erfgoededucatie voor het basisonderwijs. Daarnaast willen we de maatschappelijke functie van het erfgoed versterken. Samen met de erfgoedorganisaties willen we zoeken

naar mogelijkheden voor ander, nieuw gebruik van met name het immaterieel erfgoed (bewaren, beleven en benutten).

Doel: Ontmoetingsplekken voor verbinding, ontmoeting en educatie zijn aanwezig

Doel: Er is een aantrekkelijk en variërend recreatief en toeristisch aanbod

Subdoel: Iedere inwoner kan zijn creatieve talenten ontwikkelen

Activiteiten

- Een passend en veelzijdig cultuuraanbod voor alle inwoners & verbreden maatschappelijke rol culturele verenigingen en organisaties

Omschrijving
Creatieve Broedplaatsen:
We hebben een subsidie ontvangen van € 140.000 voor een Creatieve Broedplaats. Er wordt een cofinanciering van € 60.000 van de gemeente verwacht. Een bedrag van € 20.000 wordt meegenomen in de Berap. Voor de jaren 2024 en 2025 is voor elk jaar € 20.000 geraamd in de kadernota.
Toekomstkracht bibliotheek:
De verwachting is dat we binnenkort een extra subsidie van € 95.000 ontvangen van de provincie Overijssel. De cofinanciering van de gemeente is € 47.500 (rijksmiddelen Nationaal Programma Onderwijs). Deze gelden worden ingezet als voorloper van de gemeentelijke regietaak gezinsaanpak laaggeletterdheid. Er is nog geen besluit genomen over het verkrijgen van de subsidie.
Combinatiefunctionaris cultuurparticipatie:
We gaan een combinatiefunctionaris cultuurparticipatie inzetten die zich gaat richten op de doelgroep (dementerende) ouderen. Hierbij wordt de door bibliotheek ingezette lijn rondom de Dementheek en inzet op domotica en robotica verder ontwikkeld. Hiervoor zijn geen geen extra middelen nodig.

Subdoel: Er wordt ruimte geboden aan de R&T sector voor initiatieven in de samenleving en voor uitvoering van regionale en lokale promotie

Activiteiten

- Verwerkt besluit: Uitvoering gebiedsmarketing Engbertsdijksvenen

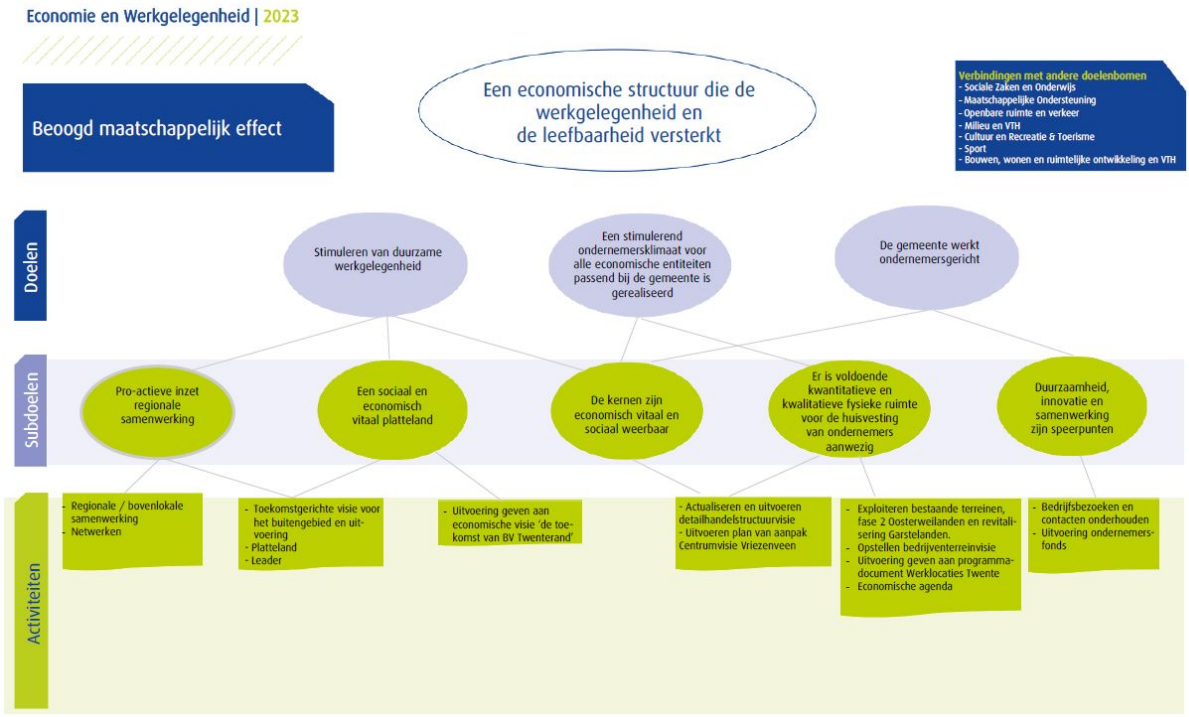
Omschrijving
Dit jaar is Twenterand voor het eerst deelnemend partner (voorheen passief) in de verkenning Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal. Kosten voor deze deelname bedragen 10.000 Euro per jaar, onderhandeld is dat we alleen vanaf dit jaar het bedrag betalen. Voorstel is om dit te halen uit werkbudget Economie. Voor 2024 is er eenmalig een bedrag opgenomen in de Kadernota. De deelname in de daarop volgende jaren is nog afhankelijk van het lopende besluitvormingsproces.

Beleidsdocumenten

Cultuuropdracht 2021-2024
Cultuureducatieplan basisonderwijs Twenterand 2021-2024
Convenant Erfgoededucatie

Doelenboom Economie en werkgelegenheid

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Een economische structuur die ondernemerschap, werkgelegenheid , bestaanszekerheid en daarmee de leefbaarheid versterkt.

Doel: Stimuleren van duurzame werkgelegenheid

Samen met sociaal domein de werkgelegenheid in Twenterand stimuleren en nog meer de verbinding zoeken tussen economie, een inclusieve arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie en onderwijs.

Doel: Een stimulerend ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten passend bij de gemeente is gerealiseerd

Economische entiteiten betreffen alle ondernemersvormen, zowel commerciële als niet-commerciële bedrijven, zowel in de kernen , op de bedrijventerreinen, als in het buitengebied. Met passend bij de gemeente wordt bedoeld dat het past bij de wensen die de ondernemer in Twenterand heeft.

Doel: De gemeente werkt ondernemersgericht

Het faciliteren van ondernemers door actief informatie/kennis/ervaringen en dergelijke op te halen bij en te delen met ondernemers en ketenpartners ten behoeve van (beleids)ontwikkeling en -uitvoering.

Subdoel: Een sociaal en economisch vitaal platteland

Activiteiten

- Toekomstgerichte visie voor het buitengebied en uitvoering

Omschrijving
Er is een zogenaamde Bouwsteen voor de visie buitengebied opgesteld, maar in verband met personele onderbezetting is er vooralsnog geen vervolg gegeven aan het uitwerken en uitvoeren van de visie buitengebied. Het werven van geschikte nieuwe werknemers op dit terrein heeft daarom hoge prioriteit.

- Platteland

  Omschrijving
  Er is een dringend tekort aan capaciteit op het brede thema landelijk gebied en landbouw. Om die reden is er geen vervolg gegeven aan de in de begroting genoemde projecten Groene Loper, Welzijn agrariërs en Groene Metropool.

Subdoel: Er is voldoende kwantitatieve en kwalitatieve fysieke ruimte voor de huisvesting van ondernemers aanwezig

Activiteiten

- Detailhandelstructuurvisie

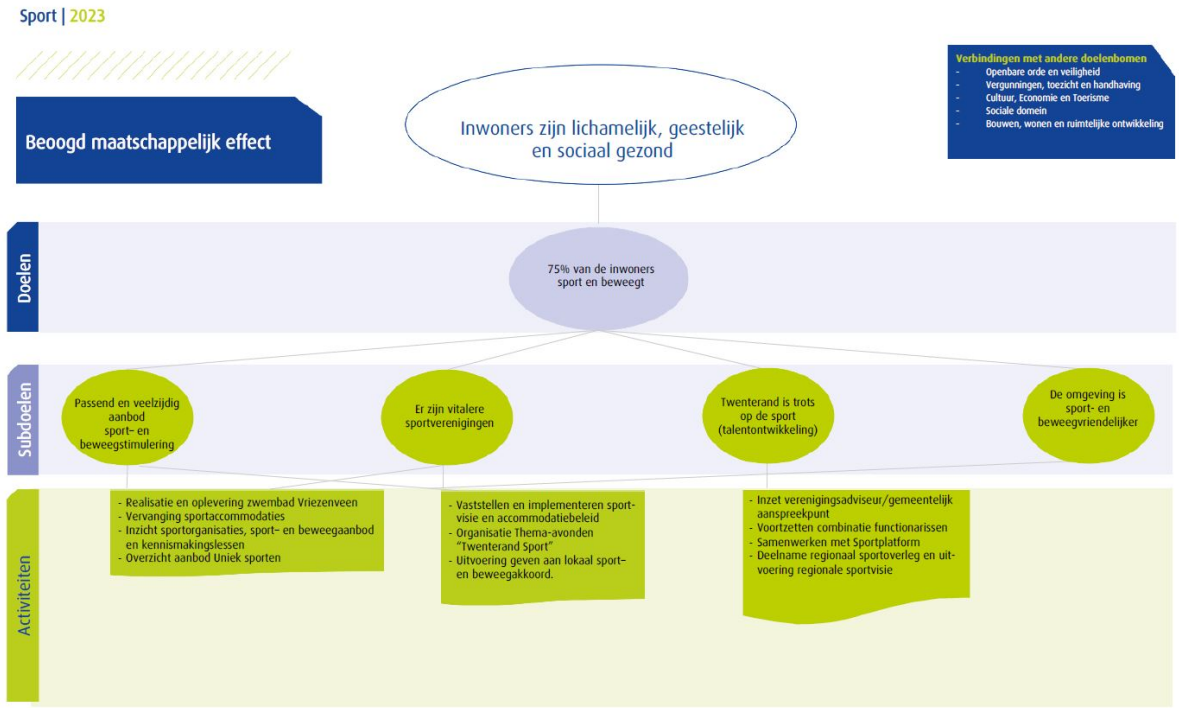
  Omschrijving
  Het actualiseren van de huidige Detailhandelstructuurvisie heeft nog niet plaatsgevonden door personele wisselingen en andere prioriteiten. Sinds de zomer van 2022 vinden gesprekken plaats met alle ondernemersverenigingen. De Detailhandelstructuurvisie wordt in samenhang met de Omgevingsvisie in 2023 voorbereid. Behandeling van de Detailhandelstructuurvisie in de raad wordt niet eerder verwacht dan in 2024.

Beleidsdocumenten

Detailhandelsstructuurvisie 2017-2022

Doelenboom Sport

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond

Doel: 75% van de inwoners sport en beweegt

Hoe vitaler iemand is, hoe groter de kans dat diegene kan deelnemen in de maatschappij en zelfstandig thuis kan blijven wonen. De rijksoverheid streeft in het kader van het Olympisch Plan 2028 naar een samenleving waarin minimaal 75% van de Nederlanders uit alle lagen van de bevolking regelmatig aan sport en bewegen doet. In Twenterand willen we ook toewerken naar deze ambitie maar ontbreekt het ons aan actuele, betrouwbare data over de afgelopen jaren en is een actuele nulmeting niet voor handen. In de nieuw vast te stellen sportvisie wordt specifiek aandacht besteed aan onderzoek, metingen en analyses.

Subdoel: Passend en veelzijdig aanbod sport- en beweegstimulering

Activiteiten

- Verwerkt besluit: Vervanging sportaccommodaties

Omschrijving

Tennisbanen TV De Bosbaan Vroomshoop
Voorbereidingen worden getroffen voor vervanging en mogelijke privatisering van de tennisbanen van tennisvereniging De Bosbaan in Vroomshoop. Indien we er met tennisvereniging De Bosbaan uitkomen, zal een adviesnota met investeringsvoorstel worden voorgelegd aan college en raad ter besluitvorming.

Subdoel: Er zijn vitalere sportverenigingen

Activiteiten

- Vaststellen en implementeren sportvisie en sportaccommodatiebeleid

Omschrijving
Vaststellen en implementeren Sportaccommodatiebeleid:
Het Sportaccommodatiebeleid wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de raad in het 1e kwartaal 2024. We hebben meer tijd nodig voor alle te voeren gesprekken, op te halen en te verwerken informatie
Tijdelijk vangnet energiekosten voor maatschappelijke-, culturele en sportorganisaties:
Er is € 150.000 beschikbaar gesteld vanuit de reserve uitwerking coalitieakkoord, op dit moment is hiervan € 39.000 besteed.

Beleidsdocumenten

Sport en bewegen in Twente versie 14 nov 2017.pdf
Sportvisie Twenterand 2018-2021.pdf
Lokaal Sport- en Beweegakkoord Twenterand

Verklaring verschillen programma Economie en Vrije tijdsbesteding

Verklaring verschillen programma Economie en Vrije tijdsbesteding

Programma Economie en vrije tijdsbesteding		
Lasten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	N	-20.000,00
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	N	-3.500,00
Doelenboom Sport	N	-105.945,00
	N	-129.445,00
Baten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme		0,00
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0,00
Doelenboom Sport		0,00
		0,00
Totaal programma Economie en vrije tijdsbesteding	N	-129.445,00

Het nadeel van € 129.445 wordt onder andere veroorzaakt door de volgende posten:

Cultuur en Recreatie en Toerisme:
Voor creatieve broedplaatsen wordt een gemeentelijke bijdrage (co-financiering) van € 60.000 verwacht (2023-2025: elk jaar € 20.000). In de kadernota zijn deze bedragen reeds meegenomen voor 2024 en 2025.

Economie en werkgelegenheid:
De energiekosten van de warenmarkt zijn € 3.500 hoger dan geraamd. Voor verdere toelichting zie programma Bedrijfsvoering

Sport:
De nota's van Grootgroener zijn dit jaar verhoogd met een inflatie van 21,9%. Er was wel rekening gehouden met een inflatie van onderhoud groen op de sportparken, maar niet in deze mate. De begroting zal met € 46.000 verhoogd moeten worden.
De energiekosten van de sporthal de Stamper, sporthal Weemelanden en het zwembad (momenteel energiekosten voor 2 zwembaden in Vriezenveen) zijn € 60.000 hoger dan geraamd. Voor verdere toelichting zie Bedrijfsvoering.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoering gaat over de werking van onze gemeente, toegelicht op drie gebieden. Onze dienstverlening aan inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Onze bedrijfsvoering bestaand uit het verzorgen van randvoorwaardelijke zaken, van informatie en van advies. En onze griffie die de raad ondersteunt en adviseert ten behoeve van een hoogwaardige kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming.
De belangrijkste ontwikkelingen op deze gebieden worden hieronder benoemd bij Dienstverlening en Bedrijfsvoering Twenterand.

Dienstverlening

Inleiding Dienstverlening

Sinds 1 januari 2023 voeren we ook de taken van de Publieksdiensten uit voor de gemeente Ommen. In de tweede helft van 2023 vind een evaluatie plaats ten behoeve van het vervolg.

De val van het kabinet Rutte IV brengt met zich mee dat er 22 november a.s. Tweede Kamerverkiezingen plaatsvinden, waarvoor de nodige werkzaamheden, ook t.b.v. gemeente Ommen, zullen worden uitgevoerd. Dit brengt extra kosten voor Twenterand met zich mee van geraamd € 120.000. Want het Rijk stelt zich op het standpunt dat middelen voor verkiezingen al in de reguliere uitkering aan gemeenten zitten en dat het hier om extra verkiezingen gaat speelt geen rol. Kosten die gemaakt worden voor Ommen vallen hier buiten en worden overigens doorberekend aan Ommen.

Bedrijfsvoering Twenterand

Bedrijfsvoering

In deze Berap wordt het financiële effect vanuit de meicirculaire verwerkt. Conform de raadsbrief bedraagt dit effect voor 2023 € 735.000 positief, welke voornamelijk veroorzaakt wordt door de inflatiecorrectie 2022 (die ook als lastenverzwering wordt verwerkt in deze Berap, zie hiervoor het onderwerp inflatie).
Het beeld van de Algemene Uitkering, zoals geschetst bij de Kadernota, blijft onverkort van kracht. Verder bestaat als gevolg van de val van het kabinet het gevaar dat het gesprek over extra middelen voor gemeenten niet gevoerd gaat worden. Aanvankelijk was de verwachting dat vóór de Miljoenennota duidelijkheid zou komen over de Rijksmiddelen, oftewel of gemeenten extra middelen tegemoet mogen zien dan wel of gemeenten min of meer gedwongen worden om te bezuinigen. Ook stilstand op de grote onderwerpen (door het demissionair zijn van het kabinet), zoals woningbouw, energietransitie en ontwikkeling landelijk gebied, kan de koers van onze kadernota 2024 in gevaar brengen. Richting de kadernota 2025 zal deze ontwikkeling worden gevolgd en zal er waar mogelijk op worden geanticipeerd.
De inflatie valt in 2023 hoger uit dan waar bij de begroting van is uitgegaan.
Het budget ICT hardware is niet toereikend. In de kadernota 2024 is de vereiste structurele ophoging van dit budget meegenomen. In 2023 speelt deze budgettaire krapte extra sterk vanwege de noodzakelijke vervanging van mobiele telefoons. Deze zijn op grote schaal ingekocht in 2020 en 2021 (corona), ze zijn grotendeels afgeschreven en voldoen daarbij niet aan de eis om goed met Teams te bellen. Het is zeer gewenst om over te gaan op mobiele toestellen die wel voldoen aan deze eis. De extra investeringen die dit vraagt leiden voor 2023 tot een tekort van € 165.000. De vervangingskosten worden in de komende jaren gespreid, door het gebruikmaken van de per toestel wisselende levensduur (verschillen in gebruiksintensiteit, oplaadbedrag en schades).

Van Twence wordt dit jaar ongeveer € 500.000 extra dividend over 2022 ontvangen, vanwege een hoger resultaat ten gevolge van de hoge energieprijzen.

Zoals bij uw raad bekend wordt in 2023 ingezet op de organisatieontwikkeling. Met deze Berap willen wij u nader informeren over de fase van het proces waar we nu staan. Er zijn verschillende sessies geweest (transitieteams) waarin medewerkers mee konden denken over onderwerpen die mede de richting geven aan de ontwikkeling naar een excellente dienstverlening. Na deze verkennende fase is de fase van inrichten begonnen. Bij de besluitvorming over de jaarstukken 2022 wordt voorgesteld middelen beschikbaar te stellen voor dit onderwerp, dit in aansluiting op de raadsbrief doorontwikkeling organisatie.

Verklaring verschillen Bedrijfsvoering

Verklaring verschillen Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering		
Lasten		
Dienstverlening	N	-149.700,00
Bedrijfsvoering	N	-1.382.200,00
	N	-1.531.900,00
Baten		
Dienstverlening		0,00
Bedrijfsvoering	V	1.306.000,00
	V	1.306.000,00
Totaal programma Fundament	N	-225.900,00

Het nadeel van € 225.900 wordt onder andere veroorzaakt door de volgende posten:

Dienstverlening:
Voor de landelijke verkiezing in november worden we niet gecompenseerd door het rijk. De kosten (inclusief inhuur personeel) zijn totaal € 120.000. Daarnaast zijn er meerkosten geweest door de gecombineerde verkiezingen in maart van dit jaar. Hiervoor zit wel een compensatie in de algemene uitkering (in de taakmutaties) van € 29.700. De taakmutatie is met hetzelfde bedrag verlaagd (dus budgettair neutraal).

Bedrijfsvoering:
De salarissen zijn in de begroting 2023 verhoogd met 3,5%, dit had echter (conform de nieuwe CAO) 9,1% moeten zijn. De salarissen moeten dan ook verhoogd worden met een bedrag van € 1.130.000. In de kadernota 2024 is dit al voor 2024 en verder meegenomen.

De kosten voor hardware dienen in 2023 opgehoogd te worden met € 165.000. o.a. vanwege de noodzakelijke vervanging van mobiele telefoons.

Er is € 60.000 extra uitgegeven i.v.m. de externe juridische advisering van het jongerenwerk in 2023. Daarnaast zijn/worden er extra kosten gemaakt van € 16.000 voor een extern bureau voor de weving van een griffier en € 16.500 voor extra uren bij de griffie i.v.m. ziekte van een medwerkster.

De pensioenen en uitkeringen van 'oud' wethouders zijn hoger dan geraamd. Dit gaat om een bedrag van € 32.000 in 2023 en structureel € 20.000 per jaar (excl. inflatie).

Energiekosten worden overschreden. De overschrijding is o.a. te verklaren door stijgende energieprijzen, energiebelastingen, opslag duurzame energie en netwerkkosten. Voor 2023 verwachten we een overschrijding van € 80.000. Deze overschrijding zit op bedrijfsvoering € 17.000 en op programma Economie € 63.000.

I.v.m. een tegenvallende berap als gevolg van loon- en prijsstijging is er een extra bijdrage noodzakelijk aan het GBTwente van € 25.500.

De geraamde taakmutaties en integratie en decentralisatie-uitkeringen (onderdeel van de algemene uitkering) zijn verdeeld naar de diverse doelenbomen. Dit levert op bedrijfsvoering een voordeel op van € 218.000. De kosten worden verantwoord op andere doelenbomen, dus per saldo is dit budgettair neutraal.

Hoger dividend Twence Holding BV ontvangen (dan begroot) van € 490.000 vanwege een hoger exploitatieresultaat over 2022 ten gevolge van de hoge energieprijzen.

Het voordeel vanuit de meicirculaire is, zoals reeds aangegeven in de raadsbrief, € 735.000.

Projecten

Project Zwembad Vriezenveen

Op 30 juni 2020 heeft de gemeenteraad besloten een nieuw overdekt zwembad voor de gemeente Twenterand te realiseren op sportpark Het Midden en het college van B&W opdracht te geven voor de ontwikkeling van een nieuw overdekt zwembad op sportpark Het Midden. De opgave is de realisatie van een overdekt zwembad met driebaden, te weten een 6-baans 25m sportbad, een doelgroepenbad en een peuterbad.
De werkzaamheden vorderen gestaag. De afbouw is in volle gang en de puntjes worden op de i gezet. Inmiddels is ook met de terreininrichting gestart. De aanleg van een steiger maakt hier deel van uit. Het zwembad wordt in september 2023 opgeleverd. Na oplevering gaan we het bad eerst goed testen en eventuele kinderziektes verhelpen. Ook wordt het personeel getraind en hebben zij in deze periode de tijd om zich het bad goed eigen te maken.
Na de periode van testen wordt het zwembad medio oktober geopend voor publiek. Uiteraard zullen we aan de opening veel aandacht besteden.

Project Herinrichting gemeentehuis

Bij dit project is sprake van overschrijding op financieel gebied. Dit wordt veroorzaakt door forse prijsstijgingen, beperkte capaciteit en door wijzigingen in de scope. Dit laatste betreft zaken die aanvankelijk niet waren meegenomen in de planvorming maar waarvan nu is geconcludeerd dat ze wel meegenomen moeten worden. Er is een aanvraag voor extra krediet ingediend bij de Raad. De Raad heeft gevraagd om een extra informatie en een raadsinfo. Besluitvorming over het extra krediet staat gepland voor het derde kwartaal. Eén en ander kan gevolgen hebben voor de planning.

Grondbedrijf

Grondbedrijf

Vriezenveen-Noord
In januari heeft de gemeente ca. 4 ha grond aangekocht ten behoeve van woningbouw. De verwachting is dat in Q4 2023 een voorlopig stedenbouwkundig plan gepresenteerd kan worden.
Vriezenveen-Zuid
Op 11 juli 2023 heeft de gemeenteraad de gebiedsvisie Vriezenveen-Zuid vastgesteld. Vanaf Q3 zal de visie nader worden uitgewerkt. De prioriteit ligt bij de doorontwikkeling van het sportpark, de ontwikkeling van de randweg en de eerste fase van de woonwijk.
Inmiddels worden er al gronden verworven in het gebied.
Vroomshoop-Oost fase 3
Op 24 juli 2023 is de anterieure overeenkomst getekend met de marktpartijen die eigenaar zijn van de grond. De ontwikkeling bestaat uit de bouw van 250 woningen en 3 hectare bedrijventerrein.
Oosterweilanden fase 2
Het uitgiftebeleid en het verkoopbeleid zijn inmiddels vastgesteld. Vanaf Q3 start de uitgifte van de eerste kavels.

Financiële positie en ontwikkeling

Financiële positie en ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat het financiële rapportagedeel van deze berap. Onderstaand worden de afwijkingen per programma aangegeven, alsmede de uitkomsten hiervan voor de resultaatbestemming. Tot slot wordt een toelichting gegeven, waarin per programma de verschillende mutaties nader worden verklaard.

Overzicht van baten en lasten per programma

Overzicht van mutaties op baten en lasten per programma.

	Lasten	Baten
Programma Sociaal Domein		
Mutaties Berap 2023:	-176.500,00	1.809.448,00
Programma Ruimte		
Mutaties Berap 2023:	-153.400,00	0,00
Programma Economie en vrije tijdsbesteding		
Mutaties Berap 2023:	-129.445,00	0,00
Bedrijfsvoering		
Mutaties Berap 2023:	-1.531.900,00	1.306.000,00
Totaal	**-1.991.245,00**	**3.115.448,00**
Resultaat voor bestemming		1.124.203,00

Resultaatbestemming

	Storting	Onttrekking
Mutaties Berap 2023	0,00	0,00
Begroting 2023 geactualiseerd n.a.v. Berap 2023	0,00	0,00

Resultaat voor bestemming	1.124.203,00
Berap: mutaties reserves	0,00
Resultaat na bestemming	1.124.203,00

Resultaatbestemming

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (B.B.V.) is het verplicht de gemeenteraad een begroting aan te bieden die is geschoond van stortingen in en onttrekkingen aan reserves. Dit is het zogenaamde resultaat voor bestemming. Vervolgens dient aangegeven te worden welke bedragen aan welke reserves moeten worden onttrokken dan wel worden toegevoegd en op welke programma's dit betrekking heeft. Na deze toevoegingen en onttrekkingen (de resultaatbestemming) volgt het resultaat na bestemming. Op deze manier wordt voor de raad inzichtelijk gemaakt hoeveel aan reserves wordt toegevoegd en onttrokken, zonder dat dit hun budgetrecht aantast.

Toelichting overzicht 'baten en lasten per programma'

Resultaatbestemming.

Het inzichtelijk maken van deze regelgeving voor wat betreft de resultaatbestemming is door ons opgenomen onder het financiële overzicht "baten en lasten per programma". Zoals uit het betreffende overzicht blijkt, sluit de begroting 2023 (geschoond van stortingen in en onttrekkingen aan reserves) na deze berap € 1.124.203 voordeliger. Dit betekent dat de begroting sluit op € 1.651.525 voordelig. Dit noemen we het zogenaamde resultaat voor bestemming.

Berekening:		
- stijging lasten 2023	N	-1.991.245,00
- stijging baten 2023	V	3.115.448,00
- resultaat voor bestemming	V	1.124.203,00

Budgettaire ontwikkelingen

De Berap van 2023 betreft de periode tot 1 augustus 2023, en neemt de verschillen en ontwikkelingen mee, welke door de afdelingen zijn opgemerkt. Een aantal verschillen resulteert in mee- en tegenvallers. Deze worden onderstaand genoemd.

Programma 1 Sociaal Domein

Lasten		
Doelenboom Sociale zaken	V	251.700,00
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	N	-618.200,00
Doelenboom Gezondheidszorg		0,00
Doelenboom Onderwijs		0,00
Doelenboom Jeugd	V	190.000,00
	N	-176.500,00

Baten		
Doelenboom Sociale zaken		0,00
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning		0,00
Doelenboom Gezondheidszorg		0,00
Doelenboom Onderwijs		0,00
Doelenboom Jeugd	V	1.809.448,00
	V	1.809.448,00

Totaal Programma 1	V	**1.632.948,00**

Programma 2 Ruimte

Lasten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0,00
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	-44.600,00
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	N	-100.000,00
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	N	-8.800,00
	N	-153.400,00

Baten		
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		0,00
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer		0,00
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH		0,00
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH		0,00
		0,00

Totaal Programma 2	N	**-153.400,00**

Programma 3 Economie en vrije tijdsbesteding

Lasten		
Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	N	-20.000,00
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	N	-3.500,00
Doelenboom Sport	N	-105.945,00
	N	-129.445,00

Baten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme		0,00
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0,00
Doelenboom Sport		0,00
		0,00
Totaal Programma 3	N	**-129.445,00**

Bedrijfsvoering

Lasten

Dienstverlening	N	-149.700,00
Bedrijfsvoering	N	-1.382.200,00
	N	-1.531.900,00

Baten

Dienstverlening		0,00
Bedrijfsvoering	V	1.306.000,00
	V	1.306.000,00
Totaal Programma 4	N	**-225.900,00**

Resultaatbestemming

Storting reserve		0,00
Onttrekking reserve		0,00
		0,00

Berap 2023:		
Programma Sociaal Domein	V	1.632.948,00
Programma Ruimte	N	-153.400,00
Programma Economie en vrije tijdsbesteding	N	-129.445,00
Bedrijfsvoering	N	-225.900,00
Totaal voordeel Berap 2023	V	**1.124.203,00**